

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čisto 73.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izšla vsak dan, razen ponedeljka.
Narodna značka mesečno Din 25,—
Za inozemstvo Din 40,—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Igra z ognjem

Evropa izgublja ravnotežje. Skoraj nevarno, a vendar zaznavno drži na spolzko polje nevarnega razcepa v dva nasprotna tabora, ki ne zbirata več svojih moči na osnovi tega ali onega mednarodnega kriterija, temveč iščeta osnovo za svojo organizacijo le v ideoloških razlikah in ostri strankarsko-politični razdvojenosti, ki je zajela do malega že vse države Evrope. V kolikor bi ta značilna preusmeritev mednarodne politike izhajala le iz trenutne neorientiranosti zaradi izgube vseh dosedanjih mednarodnih kriterijev, bi to še ne bilo tako hudo. Kajti navzlic sedanjim zmedbi in vendarle lahko še upali, da bo po daljši ali krajši vmesni etapi spet zadobilo veljavo tako merilo, ki bo odgovarjalo stvarnemu mednarodnemu položaju in ki bo že samo zato mnogo lahko doprineslo k omiljenju sedanje splošne napetosti.

Vsi znaki sedanjega mednarodnega razvoja pa kažejo, da so na delu sile, ki bi hotele prelomiti z dosedanjimi tradicijami, ki je mednarodno odnose gradila le na trdni osnovi upoštevanja posameznih držav kot celot z več ali manj stabilno mednarodno osebnostjo, in znanosti ne stalne in menjajoče se politične ideologije, programe strank in režimov tudi na mednarodno področje. Zunanjo politiko te ali one države naj bi po želji teh sil ne odločal več niti geografski položaj dotične države, niti skrb za lastno varnost, niti spoštovanje splošnih in prav tako splošno tudi priznanih načel o mednarodnem sožitju, ki so predpogoj obstoja ne samo pravne, temveč tudi zgolj sociološke mednarodne skupnosti, niti ne gospodarske ali druge nič manj važne potrebe te ali one države, temveč edino in izključno le — ideološki kriterij, kriterij te ali one stranke, tega ali onega režima, ki naj bi vse države sveta razdelil samo v dva tabora, v »prijatelje« in »sovražnike«, kakor bi pač to zahtevalo ideološke simpatije ali antipatije posameznih režimov.

Menda ni treba še posebej poudarjati, da bi vnašanje takih principov v mednarodno življenje pomenilo konec sleherne, pa tudi najmanjše mednarodne solidarnosti, stalne podpiranje mednarodne napetosti in prav tako stalno nevarnost za mir, skratka: nevarno, zelo nevarno igranje z ognjem. Objektivna mednarodna načela, ki jih volja poedinca ne more spremeniti, naj bi se umaknila subjektivni in enostranski presoji vsega mednarodnega življenja in s tem samovoljnosti tistega, ki bi si na osnovi svojih političnih ideologij hotel pridobivati mednarodne »prijatelje« ter na enak način, a bogve iz kakšnih posebnih namenov, umetno ustvarjati »sovražnike«.

Po mnenju nekaterih je španska državljanska vojna zadostni razlog za tako usodno preusmeritev mednarodne politike. V znamenju tega ali onega ideološkega gesla naj bi se Evropa razcepila zaradi nje v dva tabora, ki naj bi izmeri svoje moči preizkusila enkrat tudi na mednarodnem področju. Kako usodna je ta zabloda, se lahko spozna že iz tega, da grede vsi propovedniki teh »mednarodnih front« tako daleč, da pri tem zavračajo osnove slehernega mednarodnega reda in slehernega mednarodnega sožitja: od stoletja veljavnega principa o državni suverenosti in iz tega logično slededečega načela o nevmešavanju v zadeve drugih, ki sta in morata biti osnova zlasti zunanje politike takozvanih »malih držav«, katerim sta ti dve mednarodni načeli edini jamstvi njihove mednarodne obstoja in popolne samostojnosti, do načela o ravnotežju sil, ki je ob zatajitvi vseh višjih, idealnejših načel edino realno jamstvo ohranitve miru.

Dokler se taka tendenca pojavlja samo pri nekaterih velesilah, ki žele po tej poti opravičiti svojo »dinamičnost« v mednarodni politiki, kar je samo drug izraz za več ali manj prikrito željo po ekspanziji in hegemoniji nad drugimi, da to vsaj razumeti, čeprav ne odobravati; kadar pa v to zmoto zapadajo tudi mali narodi, ki jim mednarodna anarhija, kakor bi nujno sledila iz ideološke razcepitve v dva tabora, pomeni lahko samo smrt, tega niti razumeti ni več mogoče. Kako naj n. pr. razumemo trditve, do katere se je te dni povzpeli neki jugoslovanski list, da ima Portugalska vso pravico vmešavati se v španske notranje razmere, ko je pa princip o nevmešavanju eden izmed temeljnih kamnov zunanje politike vsake, in tudi naše države? Ali ni to z mednarodnega vidika zares — nevarna igra z ognjem, ki se utegne nad tistim samim maščevati, ki jo oznanja?

Smo in ostanemo mnenja, da ne sme nihče s svojimi ideološkimi vidikov v mednarodni politiki tako daleč, da bi — zanikal samega sebe, svoj lastni mednarodni obstoj in upravičenost do njega, pa tudi ne tako daleč, da bi vse to drugim jemali. Za male države velja to še v posebni meri. Nas samo vesel, da se je na to zdravo osnovo v mednarodni politiki — mimo mnenj nekaterih zunanje-političnih urednikov naših listov! — postavila tudi Mala antanta, ki je na svojem nedavnem zasedanju v Bratovlavi sprejela sklep (točka pet), ki ga

FRANCOSKI VALUTNI ZAKON PRED PARLAMENTOM

Zelo živahna razprava — Zakonski načrt bo sprejet, vendar z nekaterimi izpremembami in dopolnitvami

Pariz, 28. septembra. o. Zbornični finančni odbor je včeraj sprejel zakonske načrte o devalvaciji francoske valute z 20 glasovi proti 12. Sedem članov odbora ni glasovalo.

Pred načelnim glasovanjem je podal finančni minister Auriol kratek ekspoze o stališču vlade, v katerem je naglašal, da pomeni francoska valutna reforma konec carinske vojne in da se bo svetovno gospodarstvo polagoma zopet oživilo.

Značilno je, da poleg drugih nista glasovala oba komunistična člana odbora, čeprav je glavni tajnik francoske komunistične stranke Thorez še pred kratkim na nekem zborovanju v Bordeauxu izjavil, da komunisti ne bodo ovirali vlade pri izvajanju valutnih reform, kar počelo spravi v nevarnost ljudske fronte. V ostalem so sicer na protiniki devalvacije francoske

valute, ker pomeni samo nova bremena za malega cloveka. Glasovanja se je vzdržal tudi zastopnik radikalnih socialistov. Iz tega sklepajo, da na seji plenuma tudi radikalna socialistična frakcija ne bo v celoti glasovala za vladne predloge. Desničarski člani parlamentarnega odbora so glasovali proti zakonskim načrtom.

V enakem razmerju glasov so bili izglasovani tudi posamezni členi zakonskih načrtov. Le pri nekaterih se je razmerje glasov znatno izpremenilo.

Še pred sejo zborničnega finančnega odbora se je sestala socialistična parlamentarna frakcija. Na tem sestanku je govoril Blum o pomenu vladnih finančnih reform. Poročal je tudi, kakšne odredbe namerava vlada izdati v bližnji bodočnosti, da čim bolj zavaruje interese delavskih in nameščenskih slojev.

lobo samo v primeru, če bo to veljalo za vse plače in nagrade, ne pa samo za delavske mezde. V tej zvezi priporočajo izpreminjalni predlog, ki ga je predložil bivši minister Georges Bonnet.

Radikali za vladne predloge

Pariz, 28. septembra. w. Radikalna parlamentarna frakcija se je s 55 glasovi proti 13 izjavila za celotni vladni načrt glede finančnih ukrepov. Trije poslanci niso glasovali. Frakcija odobrava finančne metode, ki jih predlaga vlada ter mednarodni dogovor, ter je sklenila pozvati vlado, naj razširi avtomatsko spreminjanje medz indeksu na vse socialne sloje.

Za koliko bo frank devalviran?

Pariz, 28. septembra. o. Po informacijah iz finančnega ministristva, se bo devalvacija francoske valute, ako bo nanjo pristal parlament, izvršila v dveh etapah. Takoj po zakonitvi vladnih reform bo frank devalviran za četrtino. Pozneje bo po finančnih potrebah vlada lahko postopno devalvirala frank še za ostanek do ene tretjine. Pred končno devalvacijo se bo vrednost franka lahko izpreminjala v mejah teh dveh odstotkov, to je od 34 do 36%. Tako določa tudi sporazum, ki je bil sklenjen z Washingtonom in Londonom. Variacije se bodo izvajale lahko svobodno, kakor bo pač v interesu Francije.

Za razširjenje valutnega sporazuma treh in dolarjem

London, 28. septembra. AA. Današnji listi izražajo brez razlike zadovoljstvo nad sklenitvijo tristranske valutne pogodbe. »Manchester Guardian« pričakuje, da bosta tudi Češkoslovaška in Poljska sledili francoskemu zgledu. Edino nameni Italije so še negotovi, vendar pa je upati, da bo tudi ona sledila zgledu drugih držav. O Nemčiji še ni znano, kako bo reagirala na ta dogovor. Zdi se, da se Rim in Berlin sporazumevata za podobne ukrepe.

Razmerje med funtom in dolarjem

London, 28. septembra. AA. Tu kategorično demantirajo vesti, da bodo Velika

Italija se bo pridružila valutnemu sporazumu?

Rim, 28. septembra. o. Finančni in valutni ukrepi francoske vlade zbujajo v vseh gospodarskih krogih veliko pozornost, čeprav službeni krogi kategorično naglašajo, da devalvacija francoskega franka nikakor ne bo vplivala na tečaj italijanske lire. Službeno se zatrjuje, da je bila francoska vlada prisiljena devalvirati francosko valuto le zato, da omogoči jačo ekspanzivnost francoskih izvoznikov in industrijev, ki so bili hudo prizadeti zaradi ponovnih stavk in povišanja delavskih mezd. Zaradi devalvacije franka bodo še najbolj prizadeti francoski kapitalisti in mali vlagatelji. Vprašanje je, če se bo Anglija držala valutnega sporazuma, če bo občutila nevarnost konkurence francoskega blaga. Spričo vsega tega Italiji za sedaj ne preostaja ničesar drugega, kakor počakati na nadaljnji razvoj razmer pod vplivom teh vsehakor delekosnih francoskih valutnih ukrepov.

London, 28. septembra. o. Povsem v nasprotju z vestmi, ki jih objavljajo italijanski listi o stališču italijanske vlade glede na devalvacijo francoskega franka in drugih valut manjših evropskih držav, objavlja »Daily Mail« daljše poročilo, ki pravi, da je tudi italijanska vlada že pripravljena pridružiti se francosko-angelsko-ameriškega valutnemu sporazumu. Po omejitvi de-

Britanija in Zedinjene države sklenile v najkrajšem času dogovor o končnem in trajnem razmerju med funtom Sterlingom in dolarjem.

Prilagoditev rublja francoskemu franku

Pariz, 28. septembra. o. »Matin« je objavil vest iz Moskve, da namerava tudi ruska vlada po zgledu francoske, nizozemske in švicarske vlade znižati vrednost rublja in jo stabilizirati na podlagi, ki bo ustrezala novi vrednosti francoskega franka. Baje se že pripravljajo načrti za devalvacijo ruskega rublja. Končna odločitev bo padla, ko bodo definitivno znani podrobni podatki o devalvaciji francoske valute, ker nameravajo Rusi znižati vrednost svojega denarja v enakem razmerju. Ruski službeni krogi so prepričani, da pomeni valutni sporazum treh zapadnih velesil predvsem hud udarec za italijansko in nemško finančno politiko. Zaradi tega so Moskvi zadovoljni in naglašajo, da je sedaj kontrola svetovnega kredita zopet v rokah demokratskih režimov.

Nizozemski izravnalni valutni fond

Haag, 28. septembra. AA. Dopoldne je predsednik vlade Colijn govoril po radiju in izjavil med drugim, da je nizozemska vlada predložila parlamentu načrt o ustanovitvi fonda za izravnavanje valute, kakršnen obstoji že skoraj v vseh državah, ki so izvršile razvrednotenje. Pričakovati je, da bo ta fond znašal 300 milijonov goldinarjev. Nizozemska vlada je prisiljena opustiti zlati standard. Vztrajala je na njem do poslednjega trenutka in se je odločila za devalvacijo šele tedaj, ko jo je sklenila tudi švicarska vlada.

Primerno zvišanje cen tujega blaga je neizogibno, ne bo pa se podražilo domače blago. Vlada bo kar najtrožje nastopila proti vsakršni umazani speculaciji.

Nizozemski parlament je sklenil k izrednemu zasedanju, da sklepa o valutnem položaju.

Na nizozemsko Narodno banko je zavladal hud naval. Zlate rezerve banke so se zadnje dni občutno zmanjšale. Dva parnika sta morala danes odgoditi svoj odhod v Ameriko, da sta mogla sprejeti na krov tovore zlata za Zedinjene države.

Nizozemske borze bodo že jutri zopet odprte. Prvotno je vlada sklenila, da bodo borze zaprte dva dneva, sedaj pa sporočajo, da je ugodni razvoj na današnji dan zopet dopustil predčasno otvoritev borz.

Latvoritev italijanskih borz
Milan, 28. septembra. w. Glede na valutno reformo v inozemstvu bodo italijanske borze ostale od 28. do 30. septembra zaprte. Ukrepi, ki jih bo Italija v slučaju potrebe podvzela, še niso znani.

Seja italijanske vlade

Rim, 28. septembra. g. Za jutri zvečer je sklicana seja ministrskega sveta pod predsedstvom Mussolinija. Na seji bodo razpravljali o valutnem vprašanju v zvezi z devalvacijo francoskega franka, švicarskega franka in nizozemskega goldinarja, ker je s tem prizadeto tudi gospodarstvo Italije.

Posledice devalvacije francoske in švicarske valute za dinar in naše gospodarske razmere

Zagreb, 28. septembra. o. »Obzor« in »Jutarnji list« sta nocoj objavila naslednjo izjavo finančnega ministra Dušana Letice o posledicah devalvacije francoske in švicarske valute za naš dinar in naše splošne gospodarske razmere:

Glede na devalvacijo francoskega franka ostaja dinar intakten. Nanj tudi ne bosta vplivali devalvaciji nizozemskega goldinarja in švicarskega franka, ki sta že napovedani. Do neke mere bi te devalvacije

lahko vplivale le na naše izvozne interese v državah, v katerih se bodo izvršile; ker pa so naši trgovinski odnosi s temi državami relativno neznačilni, sem mnenja, da tudi od te strani ni pričakovati znetnejše škode za naše gospodarstvo. Pričakujemo lahko, da bodo ti valutni ukrepi blagodejno vplivali na splošne mednarodne gospodarske odnose in tudi od naših finančnih odnosov s prizadetimi državami lahko v bodoče pričakujemo gotove koristi.

Trgovinska pogodba z Italijo

Blagovna izmenjava v razmerju 1 : 1 — Obračunski tečaj lire 3.38 Din za 1 lro

Beograd, 28. septembra. p. Kakor se je izvedelo, bo novi jugoslovensko-italijanski trgovinski sporazum uveljavljen 1. oktobra. Veljal bo 6 mesecev. Na osnovi praktičnih rezultatov, ki bodo doseženi po tem sporazumu, bodo pozneje postavljeni pogoji za novo trgovinsko pogodbo med obema državama.

Z novim trgovinskim sporazumom je dobila naša država kontingente za izvoz našega blaga v Italijo za dobo 3 mesecev, in sicer predvsem za les, živino, žito in razne druge pridelke in proizvode. V Jugoslavijo bodo Italijani uvažali vse proiz-

vode, južno sadje, umetno svilo in neke kolonijalijske.

Določena je tudi možnost, da se vzajemno fiksira tečaj italijanske lire nasproti dinarju. Zaenkrat je novi tečaj lire določen v relaciji 29.50 lire za 100 Din (kar ustreza relaciji 3.38 Din za 1 lro).

Poleg raznih sprememb v carinskih tarifah je bilo doseženo tudi sporazum o likvidaciji naših, v Italiji biokiranih terjatev, ki znašajo okrog 200 milijonov Din.

Za izmenjavo blaga je bila določena osnova 1 : 1. Novi trgovinski sporazum je bil zaključen na osnovi nove italijanske politike, ki se je pričela po zaključitvi sankcij proti Italiji.

Seja poslanske zbornice

Predlog opozicije za zavrnitev vladnih predlogov odklonjen

Pariz, 28. septembra. w. Poslanska zbornica se je dopoldne sestala k izredni seji, da razpravlja o vladnem zakonskem načrtu v valutnih okrepkih. V odmorih je finančni odbor razpravljaj o predloženih izpreminjalnih predlogih. Vlada in finančni odbor sta zahtevala takojšnjo debato o valutnem predlogu.

Glavni poročevalec Jammy Schmidt je govoril o vseh podrobnostih načrta ter je pri tem poudaril važnost ukrepov, ki so določeni za delave, rentnike in poljedelce, da zaradi razvrednotenja franka ne bodo oškodovani. Govornik je poudaril, da bo imela država od valorizacije zlata Francoske banke dobiček v višini 16 milijard. Deset milijard se bo takoj uporabilo za ustanovitev fonda za stabilizacijo tečaja franka, ostalih 5 milijard pa bodo porabili za povračilo emisij banki in ustanovitve posebnega razpoložljivega fonda. Nadalje je govornik sporočil, da namerava vlada izpolniti pet členov zakonskega načrta z gotovimi predlogi, in sicer v razpravi o državnem proračunu. V zvezi z razlogi, ki so bili merodajni za vladni sklep, je poročevalec, ki ga je desnica večkrat prekinjala z medklici, opozarjal na primere v drugih državah, zlasti na Belgijo, kjer je valutni eksperiment uspel. Prilagoditev franka funtu in dolarju bo najboljša zaščita proti spekulacijam. Vlada se je vedno izjavljala proti enostranskemu razvrednotenju in je vedno tudi nastopala za mednarodno prilagoditev valut. Ta mednarodna prilagoditev je zagotovljena s sodelovanjem angleške in ameriške vlade pri razvrednotenju franka.

Debata

Zbornica je nato takoj pričela debato. Neodvisni radikal Colomb je najprej postavil vprašanje, ali naj zbornica sploh prične razpravo o tem zakonskem načrtu ali ne. Pri tem je izrazil dvom, da sploh obstoja resnični in za vse dele zadovoljujoči valutni dogovor z Zedinjenimi državami in Anglijo. Razen tega ni nobene čvrste točke, na kateri bi se mogla izvesti prilagoditev franka. Vse to je finančna bolezen. Finančni minister Auriol je v imenu vlade odklonil vprašanje o pričetku debate, ki ga je nato poslanec Kolomb umaknil z izjavo, da tudi sam smatra za potrebno, da se vrši obširna razprava o valutnem problemu.

Nato je povzel besedo poslanec Louis Marin, ki je ostro kritiziral vso finančno in valutno politiko vlade, češ, da o pogajanjih in dogovorih z Anglijo in Zedinjenimi državami ni dala vlada nobenih pojasnili, tako da zbornica o vsem tem ničesar ne ve. Očitaj le levici, da hoče v največji naglici sprejeti ta predlog, ki bo imel dalekosežne in resne posledice, ne da bi ga dovoljno pripravili. Govornik je končno odredkal vladi avtoriteto, da bi mogla z uspehom izvesti valutno operacijo. Finančni minister Auriol je v nasprotju s tem opozoril na precedenčni primer iz l. 1926, ko je bil tozadevni predlog Poincarja sprejet v enem dnevu.

Poslanec Louis Marin je odgovoril, da je takrat šlo za docela drug primer. Po vsej Franciji sta vladala takrat ugodno razpo-

ženje in popoln mir. Cesar danes ne more trditi. Poleg tega je Poincaré uživa dejansko zaupanje večine. Ko je Louis Marin v tej zvezi govoril o goljufivih operacijah, ga je predsednik zbornice poklical k redu.

Končno je Louis Marin predlagal, naj se zakonski načrt vrne finančnemu odboru, Marinov predlog je bil s 365 glasovi proti 248 odklonjen.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji je radikalni socialist, bivši minister Bonnet zelo strastno kritiziral ne samo zakonski načrt vlade, temveč vso dosedanj finančno in socialno politiko vlade ljudske fronte. Radikalni socialisti so se vedno zavzemali za strogo izenačenje državnega proračuna in njihovi prejšnji ministri so večinoma vedno krili manjkajoče zneske. Ako bi se nadaljevala taka politika, razvrednotenje franka morda ne bi bilo potrebno. Bonnet je očital vladi, da je razpisala ljudsko posojilo, obenem pa vodila pogajanja o razvrednotenju franka. Razvrednotenje franka predstavlja kršitev obveznosti. Srednji stan in nižji sloji so postali žrtev kršitve zaupanja. Govornik je tudi kritiziral socialno politiko vlade. Vlada bi morala najprej zagotoviti oživiljenje gospodarstva. Nato se je bavil z vprašanjem avtomatičnega dviganja mezd na podlagi indeksa. S tem, da je vlada to določila sprejela, v zakonski načrt o razvrednotenju, priznava sama, da pričakuje precejšen dvig cen, to pa bi pomenilo popoln neuspeh politike razvrednotenja.

Desnica do radikalnih socialistov je naravnost viharo akklamirala govornika.

Bivši finančni minister Paul Reynaud, republikanski levicar, je obžaloval, ker se je francoska vlada tako pozno odločila za devalvacijo. Zaradi napačne valutne politike je bilo zadnja leta na desetisoče konkurzov, francosko gospodarstvo je izgubilo okoli 30 milijard frankov, uničenih je toliko eksistenc in končno smo doživeli številne samomore vrlih poslovnih ljudi. Dogodki so sami po sebi obsojili deflacijo, je vzklilnik Paul Reynaud. Ako se more sedanji vladi kaj očitati v tej zadevi, se ji more očitati samo to, da skuša zvaliti na druge odgovornost za devalvacijo, ki jo sedaj izvaja. V nadaljnjem poteku svojega govora je Reynaud poudaril, da je treba pogumno pogledati razmeram v oči.

Razprava o valutnem zakonu bo trajala po vsej priliki kasno v noč. Radikalni socialisti in skrajna levica so pomirljivi in kaže, da bo zakonski načrt o valuti sprejet, vendar z nekaterimi izpremembami in dopolnitvami.

Izpreminjalni predlog levice

Pariz, 28. septembra. AA. Zastopstvo levčarskih strank je izročilo predsedniku Blumu spomenico s prošnjo, naj s svojimi tovariši najde kompromisno rešitev glede čl. 14. zaradi katerega obstoja nesoglasje. V ta člen naj bi prišla določba o avtomatskem spreminjanju mezd na podlagi indeksa cen. Radikalni socialisti so za to do-

Spričo tako jasne in precizne formulacije našega stališča nasproti vsem poskusom, ki hočejo prelomiti s to tradicijo v mednarodnem življenju in ga okužiti z vnašanjem političnih ideologij na mednarodno področje, moramo z vidika naših državnih interesov reči, da so ti poskusi le — nesrečna igra z ognjem, ki jo v sedanjih splošnih mednarodnih napetosti še posebej odklanjamo. Mednarodne fronte na ideološki bazi — pa naj bodo protifašistične ali protikomunistične — so nesmisel, ki se upira vsakemu realnemu poimovanju mednarodnega življenja, predstavljajo pa resno nevarnost za mir. Za male države tiči njih nevarnost predvsem v načelnem nenprilicju principa o nevmešavanju. Bi se na prav zaradi tega države Male antante letos še posebej poudarile.

zaradi aktualnosti in spričo nasprotnih tendenc ponavljamo na tem mestu dobesedno: »Glede na debato o notranji politiki posameznih evropskih držav, zlasti glede na dogodke na Španskem, izjavljajo države Male antante kategorično, to, kar so že večkrat naglasile: slej ko prej bodo skrupulozno izvajale politiko nevmešavanja v notranje zadeve katerekoli državi. V nobenem primeru pa tudi ne bodo dovolile vmešavanja katere druge države v svoje lastne zadeve, ne v nobeno vprašanje svoje notranje politike; prav tako pa se bodo strogo vzdrževale v kakršnihkoli okoliščinah politike intervencije nasproti drugim državam. V vsem poudarjajo politiko spoštovanja notranje politike vsake države, ker bi vsaka drugače politika mogla le poročati napetost med evropskimi državami.«

Litvinov za svetovno mirovno konferenco

Poleg vseh članic Društva narodov naj bi sodelovale tudi Nemčija, Zedinjene države in Japonska

Zeneva, 28. septembra. w. Skupščina DN je popoldne na javni seji najprej izvolila tri stalne članice sveta. Pri tem sta francoski zunanji minister Delbos in prvi angleški delegat lord Halifax fungirala kot verifikatorja. Kakor je bilo pričakovati, so bile izvoljene Bolivija z 49, Nova Zelandija in Švedska z 48 glasovi.

Nato se je nadaljevala splošna debata. Kot prvi je govoril madžarski zastopnik general Táncos, ki se je bavil predvsem z reformo DN.

Ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov je podal nato kratko bilanco dela DN, ki je po njegovem mnenju zelo mršavo. V prvi vrsti se je bavil z vprašanjem reforme DN, namreč z izpolniteljno izvajanja načel statuta DN. Litvinov se ne strinja z odgoditvijo tega vprašanja, ker je nevarnost vojne tako blizu, da se ne sme čakati, da bo v resnici nastopila. Opisal je nato oba tabora, v katerih so na eni strani pristaši ideje miru, nedotakljivosti pogodb in mednarodnega reda, na drugi strani pa pristaši vojne, neupoštevavanja mednarodnih pogodb ter nove nasilne razdelitve sveta. Načela kolektivne varnosti je treba ojačiti z dejansko močjo, kar reagira napadalec samo na politiko, ki je prav tako močna kakor njegova. Sovjetska unija napram obstoječim tendencam ne priporoča ustanovitve novih blokov, ker ji zadošča DN pod pogojem, da bo v resnici in dejansko organiziralo medsebojno pomoč. Ako obstojajo države, ki bi hotele v zadnjem trenutku dezerterirati, to ne sme oropati ostalih držav njihovih pravic glede skupne akcije. V zve-

zi z ruskim predlogom glede reforme DN se je Litvinov zopet izjavil za regionalne in dvostranske pakte o medsebojni pomoči, ki morajo najti svoje mesto v splošnem sistemu kolektivne varnosti DN ter proti ukinitvi soglasnosti z ozirom na čl. 11 DN. Izvedba revizije čl. 19 je mogoča in zaželjena samo z odobritvijo vseh udeležencev držav. Dogovor o morskih ožinah dokazuje, da so na ta način revizije dejansko izvedljive. Ako bi se drugače postopalo, bi to le poostrolo nasprotstva ter dalo napadalcu pogum za kršitev dotičnih pogodb. Francoski predlog o sklicanju predstavnostnega razorožitvenega konference je Litvinov v načelu pozdravil, dvomi pa o njegovi uspešnosti v praksi. Litvinov se je v načelu tudi zavzel za univerzalnost DN.

Glede izpolniteljnosti načel pakta DN je Litvinov zahteval, naj to vprašanje takoj prouči prvi odbor skupščine. Ako bi se pokazalo za nemogoče, da bi se moglo to končati na sedanjem zasedanju, bi se s tem vprašanjem moral baviti še poseben odbor, da bi se čim prej mogla sklicati skupščina DN. Končno se je Litvinov zavzel za sklicanje splošne mirovne konference, na katero naj bi bile pozvane poleg vseh držav članice Društva narodov tudi ameriške Zedinjene države, Nemčija in Japonska. Ta konferenca naj bi se sestala neposredno po lokarnski konferenci in naj bi predstavljala nekako nadaljevanje te konference. Če pa do lokarnske konference ne bi prišlo, naj se mesto nje takoj skliče svetovna mirovna konferenca.

Obsedno stanje v Palestini

Anglija namerava energično zatreti odpor Arabcev, ki pa ne kažejo popustljivosti

London, 28. septembra. o. Splošno pričakujejo, da bo v 24 urah v Palestini objavljeno obsedno stanje. Dekret je že podpisan. Oblasti v Palestini so danes izdale poslednji poziv Arabcem, naj opustijo nadaljnjo generalno stavko. Če se pozivu ne bodo odzvali, bo obsedno stanje nemudoma proglašeno, in sicer najprej v nekaterih krajih, kjer je nevarnost največja, nato pa še po vsej ostali deželi.

Med tem je pričelo naraščati razburjenje tudi med Arabci v Transjordaniji. Angleški agenti so že razdelili večje vsote denarja med posamezne šejke transjordanjskih beduinov, ki so se obvezali, da s svojimi ljudmi ne bodo vdrli v Palestino.

Iz Jeruzalema poročajo, da se je uporniškim Arabcem ponovi posrečilo zažgati glavni vod petroleja.

Poset Kjušeivanova v Beogradu

Beograd, 28. septembra. p. Na povratku iz Zeneve, kjer sodelujejo na zasedanju Društva narodov, se bo bolgarski ministrijski predsednik Kjušeivanov ustavil v Beogradu, kjer bo imel konferenco z ministrijskim predsednikom dr. Stojadinovičem. Oba državnika bosta obravnavala vsa vprašanja, ki se tičejo odnosov med obema državama, ter se dotaknila tudi mednarodnih problemov, ki v enaki meri interesirajo obe državi. Predsednik bolgarske vlade bo ostal v Beogradu dva dneva in bo nato nadaljeval potovanje v Sofijo.

Novinarji pri predsedniku vlade

Beograd, 28. septembra. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je popoldne sprejel članice osrednje uprave Jugoslovenskega novinarskega združenja, ki so mu predložile resolucijo poslednje glavne skupščine JNU in sklepe plenarne seje o nujni potrebi, da se po 10 letnem zastoju zavaruje novinarski stan po uzakonjeni uredbi o novinarjih z dne 23. septembra 1926 z izpremembami in dopolnitvami z dne 28. marca 1928 glede pokojninskega in drugega zavarovanja. Ker poteče 30. septembra rok pooblastil kr. vlade za sprejetje novega tiskovnega zakona in je časovno nemogoče izbrati ta pooblastila, so člani osrednje uprave prosili predsednika vlade, naj skupaj s člani vlade prouči predloge za načrt novega zakona o tisku, predložene mu dne 3. septembra 1935 in jih čim prej pošlje v odobritev narodnemu predstavništvu, da se čim prej omogoči nov tiskovni režim.

Med sprejemom so člani osrednje uprave JNU obrazložili predsedniku vlade tudi druga stanovska vprašanja, ki čakajo ureditve.

Predsednik vlade je obljubil članom osrednje uprave, da bo vlada po zakonski poti izvedla socialno zavarovanje novinarjev. Tudi novi tiskovni zakon je predmet proučevanja vlade.

Člani osrednje uprave JNU so sprejeli to izjavo predsednika vlade z zadovoljstvom in so se mu zahvalili za njegovo ljubeznivost z željo, da bi bilo to važno vprašanje novinarskega stanu čim prej urejeno tako, kakor je urejeno v drugih naprednih državah.

Zborovanje zvaničnikov finančne kontrole

NIŠ, 28. septembra. p. V Nišu je bilo večeraj in danes zborovanje združenja zvaničnikov finančne kontrole. Udeležba je bila iz vseh delov države zelo velika. Na zborovanju so obravnavali razne aktualne stanovske zadeve ter so svoje zahteve združili v obširni resoluciji, ki jo bo posebna deputacija sporočila na merodajnem mestu. V znak priznanja za uspešno delo organizacije je bila skoraj v celoti izvoljena dosedanja uprava, v kateri so iz dravske banovine Marjan Klobučar, Leopold Zabukovec in Miha Sulek. Na zborovanju je bil v glavnih smernicah določen program nadaljnje dela organizacije za izboljšanje položaja zvaničnikov finančne kontrole.

Beleške

Občinske volitve v moravski banovini

V nedeljo so se vršile v moravski banovini občinske volitve, pri katerih je zmaga JRZ z rezultati, kot so jih napovedovali odlični politični voditelji Radikalne zajednice že pred mesecem dni. Volitve so se vršile v 740 občinah. JRZ je dobila 605 občin, Združena opozicija 58, Jugoslovenska nacionalna stranka 34, neopredeljene liste 2. Hodžerovi borbashi 32 in stari radikali g. Ace Stanojevića 3 občine. V petih občinah se bodo vršile naknadne volitve. Sprčo posebnih lokalnih prilik ni izključeno, da se bodo rezultati opredeljen list po strankah po konstituiranju občinskih odborov že znatno spremenili.

Od 392.557 vpisanih volilcev se je udeležilo volitev 299.974. Za jugoslovensko radikalno zajednico je glasovalo 230.129, za opozicijo pa 69.845 volilcev, ali v odstotkih: za JRZ 76,72%, 23,28% za opozicijske kandidate.

Shodi JNS v vrbaski banovini

Delegati izvršnega odbora JNS so sedaj na agitacijskem potovanju po vrbaski in drinski banovini. V sreču prnjavorskem in dobojskem se je vršilo večeraj več javnih shodov JNS. Največji je bil shod v Srbcu, kjer so nastopili kot glavni govorniki senatorji Banjanin, dr. Glušac, Miljutin, Dragović ter bivši minister Vasa Jovanović. Na shodu v dobojskem sreču sta govorila narodna poslanca Milan Božić in Ante Kovač.

Shoda v Srbcu se je udeležilo nad 2.000 ljudi. Vodil ga je prnjavorski narodni poslanec prota Jovan Jovanović. Senator Banjanin je imel daljši govor, v katerem je obrazložil notranji politični položaj.

Vilder o Pribečevićev oporoki

V nedeljo so se vršile žalne svečanosti za pokojnik Svetozarom Pribečevićem v Podgorici, Splitu, Rumi, Osijeku in Bjelovaru. Na poslednji je govoril med drugimi tudi Večeslav Vilder, ki je poudarjal, da ni mogoče govoriti o kakem Pribečevićevem političnem testamentu, ker je pokojnik do zadnjega diha upal, da bo okrevljal. V razgovorih s prijatelji je narekoval svoja navodila za delo Glavnega odbora bivše SDS, ki bodo 14. oktobra prečitana v Zagrebu. Prav tako so izmisljene vesti, da je določil pokojnik svojega naslednika v vodstvu stranke. Kajti »med nami« je dejal Vilder, »ni mogoče najti človeka, ki bi mogel biti polnopravni naslednik pokojnega Pribečevića. Mogoče je samo nadaljevati njegovo politiko in je radi tega postranske važnosti, kdo bo predsednik stranke.«

Edina predstavnica Srbov je JRZ

V nedeljski številki smo opozorili na pripombe »Hrvatskega Dnevnika« k napovedim glavnega organa JRZ »Samouprave«, da bo postala po občinskih volitvah JRZ edina legitimna predstavica Srbov za pogajanja s Hrvati. »Hrvatski Dnevnik« je polnovrednost te legitimacije osporil in zahteval v duhu zahtev dr. Mačka svobodno politično volitve v parlament, ki naj dajo po svobodnem preudarku in izbiri naroda srbijansko in slovensko zastopstvo, ki se bo lahko sporazumevalo s Hrvati. Razumljivo je, da s tem odgovorom »Hrvatskega Dnevnika« ni »Samouprava« nič kaj zadovoljna. V svojem odgovoru očita zagrebškemu listu, »da se je dvignil na neko visoko stališče in da deli z Olimpa svoje sodbe na levo in desno, domišljajoč si, da je vse odvisno od njegove milosti.« Nato pa pravi ponovno »Samouprava«, da je »nesporno dejstvo, da se bo JRZ z zmago pri občinskih volitvah legitimirala kot največja politična organizacija v državi in kot edini predstavnik srbijanskega dela našega naroda, kakor je že sedaj edina predstavica slovenskega dela našega naroda.« Končno pravi »Samouprava«, da »se JRZ nikomur ne ponuja, ker ni odvisna od nobene misli. Njena moč leži samo v narodu.« »Hrvatski Dnevnik« se zelo moti, če misli, da bo JRZ ponujala komu rešilni pas sporazuma in pogodbe.

Preiskava o umoru poslanca Milinčiča

V Aleksandrovcu mrzlično nadaljujejo s preiskavo o zagonetnem umoru poslanca JRZ Bogdana Milinčiča, ki je bil ustreljen na poti proti domu. Preiskovalni sodnik je zašil do sedaj nad sto prič. V preiskovalnem zapisu so pridržali bivšega župana in veletrgovca Gvozdena Radenkovića in kmeta Dragomira Denića in Miko Vukojića. Gvozden Radenković je eden izmed najbolj premožnih ljudi v župskem okraju ter bi moral postati namestnik ubitega poslanca v narodni skupščini.

Akcija proti »Hrvatskemu Dnevniku«

V Zagrebu je izšla v nedeljo prva številka novega tisknika pod naslovom »Hrvatska Istina«. List urejuje dr. Mate Hanžeković, ki je bil preje urednik »Hrvatskega Dnevnika«, a je nedavno tega pustil to službo. Novi tisknik je pričel sistematično akcijo proti dr. Mačkoveu glasilu »Hrvatskemu Dnevniku«, kar je vzbudilo v Zagrebu in v vsej javnosti nemalo senzacija. V uvodniku napoveduje »Hrvatska Istina« neizprosno borbo proti posameznim osebam, ki se nahajajo v bližini dr. Mačka in imajo odločilen vpliv nanj. Nato se obrača proti »Hrvatskemu Dnevniku« in zatrjuje, da ta list ni glasilo dr. Mačkovega pokreta, marveč par oseb, ki imajo glavno besedo v konzorciju »Hrvatskega Dnevnika«. Odločilni činitelji v tem konzorciju so trgovci Kohek in Penić in poslanec dr. Ziga Scholl. Zlasti te tri liste ljuto napada in jim očita, da so sebičnejši, ki hočejo v svoje osebne svrhe izkoristiti Radićeve zapuščino. O »Hrvatskemu Dnevniku« pravi, da postavlja v ospredje razne klepetulje in sistematično zastavlja gotove ugledne osebnosti, ako niso pristaši gospodov Penića, Koheka in dr. Scholla. »Vsa hrvatska javnost se sedaj vprašuje, kdo stoji za »Hrvatsko Istino« in dr. Hanžekovićem, odnosno ali je smatrati za dr. Hanžekovića akcijo za čin osebnega maščevanja, ali ji je morda pripisovati globlji pomen.

Uporniki v Toledu

Osvoboditev junaških branilcev Alcazarja

Valladolid, 28. septembra. AA. Vrhovno poveljstvo nacionalne junte potrjuje uradno, da so nacionalisti zavzeli Toledo.

Navdušenje gojencev vojaške šole in junaških branilcev Alcazarja je bilo nepopisljivo, ko so se v mestnih ulicah pojavile prve čete generala Varela. Ti mladeniči, ki so junaško prenašali vse trpljenje in grozote večtedenskega obleganja v Alcazarju, so navdušeno pričeli vzklikati »Viva Espana!« in se nato udeležili pouličnih bojov proti še preostalim skupinam rdečih oblegalcev, katerih glavno jedro je pobegnilo v čas, ko so v mesto vdrle osvobodilne čete.

Včera j zjutraj so vladne čete izvršile srid napad na ostanek Alcazarja. Z dinamitno eksplozijo se jim je posrečilo vdreti v Alcazar, toda strašovit ogenj iz pušk in iz strojne junaških branilcev Alcazarja jih je zopet vrnil nazaj.

Madrid ogrožen

Pariz, 28. septembra. o. Sedaj tudi že madridska vlada sama priznava veliki pomem operacij upornikov na frontah pri Toledu in Talaveri. Danes je izšel proglas, v katerem poziva vse republikance, naj se strnejo v trdne vrste okrog republikanskega glavnega mesta, ki ga je treba za vsako ceno očuvati upornikov. Vlada je s tem posredno prvič priznala, da je Madrid že v

neposredni nevarnosti. V proglasu pravi, da se nasprotnik polagoma približuje republikanskemu glavnemu mestu, ki predstavlja srce naroda v borbi proti fašizmu. Obrambo mesta je treba organizirati takoj in Madrid se mora izpremeniti v trdnjavo, ki je ne bodo mogli zavzeti niti stotisoči upornikov. Pred vrati republikanskega Madrida se morajo razbiti vse ambicije španskih in ostalih evropskih fašistov.

Čiščenje med španskim uradništvom

Madrid, 28. septembra. AA. Vlada je postavila na razpoložanje vse uradništvo. V službi bodo ostali samo tisti uradniki, ki niso sumljivi glede svojega republikanskega prepričanja. Zaradi tega bo prizadetih okoli 10.000 uradnikov.

Grčija prepovedala izvoz orožja v Španijo

Atene, 28. septembra. AA. Uradni list objavlja uredbu o prepovedi neposredne, ga in posrednega izvoza orožja in vojnega gradiva iz Grčije v Španijo in španske kolonije. Semkaj spada tudi španski pas v Maroku. Prepovedan je tudi prevoz orožja in vojnega gradiva v Španijo čez Grčijo.

O sporih v Mačkovem taboru

V hrvatskem političnem življenju opazimo poslednje čase pojave, ki dokazujejo, da gotovim krogom popuščajo živci, kar je povsem razumljivo. Stara stvar je, da ni mogoče držati dolgo časa pod enim klobukom vse stanove in vse mogoče politične frakcije z najrazličnejšimi pogledi na kulturno, gospodarsko in socialna vprašanja. Take vsenarodne grupacije so mogoče samo v velikih trenutkih odločilnih borb za narodno usodo ali pa v trenutkih velikih narodnih nesreč. V enem in drugem slučaju pa so mogoče samo za gotov določen čas in za izpolnitev čisto določenih nalog. Nujne posledice teh starih izkušenj so se pričele pojavljati zadnje čase tudi med Hrvati, ki so se stili v ogromni množini za dr. Mačkom v pričakovanju, da bo v doglednem času rešil neka vprašanja, od katerih je odvisna bodočnost Hrvatov. Čas hiti in o rešitvi hrvatskega vprašanja v tisknem negativnem smislu, ki je zedinil na hrvatskem ozemlju v eno vse mogoče najbolj heterogene elemente, še vedno ni duha ne sluha, ker se je izkazala jugoslovenska misel kljub vsemu mnogo bolj odprna in živa, kakor so celo mislili njeni najvernejši poborniki. Radi tega nastaja v taboru takozvanega hrvatskega pokreta zadnje čase vse večja nevarnost. Kljub vsej priznanju vredni narodni disciplini izbijajo na dan stara načelna nasprotstva, ki jih je bilo mogoče premostiti samo za gotov čas. Kajli stvar in večna resnica je, da o ogenj in vodo ni mogoče združiti pod istim krovom.

Vse to najbolj občutijo hrvatski klerikali, ki so se v valu splošnega razpoloženja po stari jezuitski taktiki prilagodili trenutnemu razpoloženju ljudstva in udarili najbolj goreče na samohrvatski boben. Razumeli so, da bo to vsenarodno gibanje le prehodnega značaja in da bodo končno potegnili pri zaključnem obračunu svoj najboljši del in dosegli to, kar se jim ne bi pri živem Radiću nikoli posrečilo — to je zadovolbi gospodstvo nad hrvatskimi masami. Čas pa hiti in vse bolj izgleda, da so bili vsi ti klerikalni računi brez podlage, ker se Hrvati zelo malo brigajo za vse bobnanje klerikalnih zavetnikov in za vse slavošpeve dr. Mačka izpod peres cerkvenih velikodostojanstvenikov. O tem bi več.

Pred veliko amnestijo v Bolgariji

Sofija, 28. septembra. t. V tukajšnjih političnih krogih se širijo govorice, da bo na državni praznik 1. oktobra proglašena obšerna amnestija za običajne pa tudi za nekatere politične kaznjence. Seznanji kaznjencev, ki bodo deležni popolne ali delne amnestije, so že sestavljeni. Ukaz o amnestiji bo te dni predložen kralju v podpis.

Izjava župana g. Lajovica

G. Lajovic Franc nas je naprosil za sledečo izjavo:

Z odlobo kr. banske uprave v Ljubljani z dne 19. t. m. sem bil razrešen funkcije predsednika občine Litija z utemeljitvijo, da sem zagrešil nečastno in po kazenskem zakonu kaznivo dejanje s tem, da naj bi bil odredil občinski uslužbenki, da stavi v zapisnik o seji občinskega odbora z dne 14. 6. t. l. fingiran sklep občinskega odbora glaseč se:

»Daje predlaga (namreč predsednik), da se likvidirajo in izplačajo računi za olepšavo kraja, in sicer zasipanje in planiranje savskega obrežja vzdolž občinske hiše. Ugotovi se, da je bil v to svrhu potrebn kredit angažiran že ob priliki proračunske seje. Zadevni računi naj se izplačajo iz proračuna 1935/36, in sicer iz partije 15, pozicija 1 in 2, to je pospeševanje tujeskega prometa in olepšava kraja.

Odbor vzame predsednikova poročila na znanje in izplačila naknadno odobri.

Ker se o moji razrešitvi zlohotno razširjajo neresnične vesti, so mi z ozirom na zgornji cit. utemeljitev moje razrešitve dne 27. t. m. vsi pri seji občinskega odbora dne 14. 6. t. l. navzoči odborniki izročili pismeno izjavo, v kateri z lastnoročnimi podpisi potrjujejo, da je bil dejansko zgornji cit. sklep pri seji občinskega odbora dne 14. 6. t. l. pravilno izglasovan in soglasno sprejet. Iz te izjave torej jasno sledi, da ne more biti govora o kakšni potvorbi sejnega zapisnika z moje strani.

Zoper razrešitveno odlobo sem vložil pritožbo na upravno sodišče ter isti tudi priložil navedeno izjavo z dne 27. t. m.

Litija, dne 28. 9. 1936.

Lajovic Franc L. r.

Neuspah našega tenisa v Pragi

Praga, 28. septembra. g. Pred 1000 gledalci so se danes nadaljevale teniške tekme med češkoslovaško in jugoslavijo. Tudi drugi dan je prinesel za češkoslovaško dva važna in velika uspeha. V igri v dvoje sta češkoslovaška Hecht in Časka zmagala nad jugoslovensko dvojico Mitić—Punbeč razmeroma lahko 7:5, 6:3 in 6:3. V tekmi gospodje posamezno je Čejnar premagal Palado v razmerju 7:5, 6:0, 3:6, 6:8, 6:3. Jutri se tekmovalje konča.

Balkanske igre

Atene, 28. septembra. Danes je bila na sporedu edino stafeta 4x400 m, ki je bila večeraj zaradi mraka preložena na danes. Zmagala je Grčija v času 3:31, 2. Jugoslavija (Bansčak, Stevanović, Pleteršek, Goršek) 3:33,2, 3. Rumunija 3:35, 4. Turčija, 5. Bolgarija.

Udeleženci so se danes odpeljali na ekurzio v Olimpijo, od koder se bodo vrnili v sredo. Balkanske igre se bodo nadaljevale v soboto in nedeljo.

Šef čl. generalnega štaba v Parizu

Pariz, 28. septembra. AA. Danes je obiskal vojnega ministra Daladierja načelnik češkoslovaškega generalnega štaba general Krejčí. Kasneje je posetil tudi maršala Petaina in generala Bourauda.

Zima se bliža

Zagreb, 28. septembra. o. V pretekli noči je na Sljemenu zapadel prvi sneg. Temperatura je snogi hudo padla, davi pa je bilo apert toplo, tako da je sneg kmalu izginil. Tudi v vsem Gorskem kotaru je ponoči snežilo. Po posameznih vrhovih je bilo davi do 20 cm snega. Snežilo je tudi na Učki in Velebitu. Temperatura je padla tam na 1 do 3 stopinje pod ničlo.

Berlin, 28. septembra. AA. Iz Doxija (Hirschberg) poročajo, da so v Krkonoših zabeležili mrz 10 stopinj pod ničlo. Večraj je v Krkonoših zapadel prvi sneg.

Dunajska vremenska napoved za danes: v Južnih Alpah manj oblačno, kvečjemu samo v posameznih krajih nekoliko dežja, hladno.

Dobrovoljci na poti v Dobrudžo

Bili so pristrčno sprejeti na meji v Temešvaru in posebno v Bukarešti

Taborišče naših dobrovoljcev pred 20 leti v Dobrudži

Včeraj je bilo zaključeno potovanje naših in češkoslovaških dobrovoljcev z vojnima delegacijama obeh držav na bojne polje v Dobrudži, kjer so ob 20-letnici usodnih bojov 1. srbske dobrovoljske divizije počastili spomin padlih borcev. O bivanju dobrovoljcev v Rumuniji nam poroča naš dopisnik:

Bukarešta, 26. septembra. Bilo je prijazno jutro, ko smo pretekli četrtek 24. t. m. nekaj pred 9. uro prispeli na rumunsko obmejno postajo Stamara Moravita. Tu je bil svečan sprejem, ki mu je prisostvovalo okrog 300 ljudi in to ne samo Rumunov, marveč tudi Jugoslovencev. Godba nam je zaigrala v pozdrav, oddelek rumunske obmejne straže je stal na peronu. Šolska deca pod vodstvom učiteljskega je bila v mičnih narodnih nošah, poleg je bil tudi srbski učitelj. Takoj ob prihodu vlaka je zaigrala godba jugoslovenske himne. Ko smo izstopili, nas je v imenu rumunskih vojnih dobrovoljcev pozdravil predsednik njihove organizacije g. Liuba. Za res pristrčni sprejem se je toplo zahvalil naš predsednik Lujo Lovrič. General Nenadović je vzkliknil pozdrav rumunskemu kralju Karolu, nakar so vsi prisotni navdušeni vzklikali našemu mlademu kralju. Ves kolodvor je bil v okrasju, s pročelja so vesele rumunske, češkoslovaške in naša trobojka. Zale učiteljske so poklonile tri lepe šopke generaloma Nenadoviću in Viestu ter predsedniku Luju Lovriču.

Obmejna revizija je bila seveda le formalna. Ves ta čas je godba igrala lepe rumunske narodne skladbe. Živahno smo se pogovarjali z navzočimi predstavniki, saj sta prihitela v imenu rumunskega vojnega ministrstva in temešvarske garnizije k sprejemu tudi dva rumunska majorja. Po triletnem postanku je naš vlak krenil veselo dalje proti Temešvaru in dolgo so se za nami doneli navdušeni vzkliki na čast Jugoslaviji, in češkoslovaški. Mi pa smo, res veseli tako toplega sprejema vračali: »Setarasca Romanica!«

Opoldne je vlak prisopihal v Temešvar. Velika množica je bila zbrana, najvišji med predstavniki general, poveljnik mesta, z vojaško godbo. Temešvar je kot obmejno mesto pač hotel posebno dostojno pokazati, da spoštuje pietetno potovanje v Dobrudžo, kjer spijo že 20 let oni, ki so življenje žrtvovali za svobodo svojih bratov. Po kratkem nagovoru poveljnika mesta je potnike pozdravil načelnik temešvarske pokrajine in za njim še prav tovariški predsednik organizacije rumunskih dobrovoljcev. Spet se je zahvalil general Nenadović, za njim pa Lujo Lovrič, ki je vzkliknil na čast rumunskemu kralju. V imenu 300 rumunskih vojnih dobrovoljcev iz Temešvara nam je nato izročil njihov predsednik svečo, ovito s trobojnicama Rumunije in Jugoslavije v črno floro, da jo v njihovem imenu prižgemo ob spomeniku padlih dobrovoljcev v Džemidži. Med navdušenimi pozdravi je vlak krenil dalje proti rumunski prestolnici. Pot je bila res zanimiva. Vila se je med obronki Karpatov, ki se vzpenjajo tam nad 2.000 m visoko. Očarajoč je bil pogled pri Orsovi na Dunav, ki se zvija skozi sotesko Zeleznih vrat, in na ostanke Trajanovega mostu, ki so še dobro vidni na našem kakor tudi na rumunskem bregu Dunava. Od Temešvara dalje smo se vozili v dveh elegantnih Pullmanovih vagonih I. razreda in smo se vsi gosposko razmestili. Velja za zgled poudariti, da sta nam oba vagona brezplačno na razpolago za ves čas našega bivanja v Rumuniji od 24. do 28. septembra. Ekspresni vlak, v katerega kompozicijo so nas vključili, je hitel ponekod tudi z brzino 120 km na uro in tako smo točno po sporedu dospeli v Bukarešto zvečer ob 20.30. Kosilo in večerjo smo imeli v vlaku.

Na peronu prestolniškega kolodvora nas je pričakala velika množica. Po oficijelnih nagovorih in zahvalnih besedah smo odkorakali za dobrovoljskim praporom in dvema rumunskima zastavama pred kolodvor. Tam sta že bila pripravljena dva avtokara, ki sta nas odpeljala v hotel »Du Boulevard«. O sprejemu naj samo še povem, da je bil ves kolodvor v trobojnicah in da je množica res z grobnimi navdušenjem sprejela goste.

Naslednji dan 25. t. m. smo si lahko ogledali Bukarešto. S spremljevalci vred smo zasedli tri avtobuse. Ob pol 10. smo se odpravili v dvor in se vpisali v dvorno knjigo. Ob 10. smo z rumunskimi dobrovoljci položili venec na grobu rumunskega neznanega junaka. Potem so nas slikali pred vojnimi muzejem, ki smo si ga takisto ogledali, saj hrani vse znamenitosti, ki spominjajo na dela rumunske armade od pričetka vojne do danes.

Opoldne smo se odpravili pred vojašniško lovsko gardno polka, katerega častni poveljniki je bil naš pokojni Viteški kralj. Pred to vojašnico je postavljen krasen spomenik kralju Mučeniku. Polkovna godba in gardna četa sta bili postavljeni na eni strani spomenika, na drugi je stala skupina rumunskih vojnih dobrovoljcev s svojo zastavo. Bil je svečan trenutek, ko je naša delegacija položila krasen venec na kraljev spomenik, nakar je se zastopnik rumunskih dobrovoljcev priložil krasen šopek s trakom in posvetilom. Svečanosti

je prisostvoval tudi naš vojni ataše, podpolkovnik Mušič iz Ljubljane.

Predsednik rumunskih dobrovoljcev je v temperamentnem nagovoru pozdravil drage soborce iz Jugoslavije in češkoslovaške, ki so se borili tudi za svobodo Velike Rumunije. Godba je mogočno zaigrala vse tri himne. Svečanost je bila s tem opravljena in vsi udeleženci smo se skupno odzvali povabilu polkovnega poveljnika ter se podali v vojašnico. Tu nas je pozdravil poveljnik kot drage tovariše iz Dobrudže in je grotno vzkliknil na čast našemu mlademu kralju. Vrnili smo z vzkliki na čast rumunski dinastiji. Za tople besede se je zahvalil slepi tovariš Lujo Lovrič. V vznešnih besedah je slavil vladarja Velike Rumunije. Godba je spet odigrala vse tri himne. Nato nas je poveljnik povedel v

polkovno dvorano k zakuski. Močno nas je presenetilo, da rumunski oficirji tako dobro obvladajo srbohrvaščino. To je pač zaslug izvrstnega poveljnika, ki dobro paži, da se ves njegov častniški zbor uči jezika one države, katere veliki vladar je bil častni poveljnik njegovega polka. Zakuska je tako omogočila res prav pristrčno spoznavanje z rumunskimi oficirji. Ze se je med tem približala poldanska ura in odpravljali so nas v Oficirski dom, kjer smo pri kosilu spet lahko spoznali veliko mero rumunske gostoljubnosti. Popoldne nas je sprejel rumunski vojni minister. Tako so naglo potekle ure v Bukarešti in pod močnimi vtisi smo naposled nadaljevali pot na bojna polja v Dobrudžo.

„Odol“ varuje zdravje
Vaših otrok

ter učinkuje kot varstvo proti infekcijam, torej proti nahodu, bolečinam v vratu in drugim nevarnostim. — Odol osveži in poživljuje. Odol ohrani zobe in ustno duplino zdrave. Zaradi tega naj Vaši otroci zgodaj začno z Odolovo ustno nego, upoštevajoč pregovor: Ohranite z Odolom zdrave zobe, bezgavke, vrat in usta!

ODOL

(L83) je označilo še bolj izpopolnjenega Odola, žig antiseptični žigki se izredno svila. Bakteriološki in klinični poskusi so znanstveno dokazali, da Odol uničuje bakterije.

Pride velefantastični film:

Po romanu H. G. Wellsa

„Svet čez 100 let“

Konec in preporod sveta

Režija: Aleks. Korda. Jutri v kino Unionu!

Laško prednjači našim malim mestom Ugotovitve na poslovljni seji občinskega sveta

Laško, 28. septembra. Pod predsedstvom župana g. dr. Roša je bila pretekli petek zadnja plenarna seja sedanega občinskega odbora. Na seji se je obravnavala in odobrila obračun za

Župan dr. Franjo Roš

l. 1935/36, nakar je prednašal g. Križnik program za regulacijski načrt. Program je pod vodstvom referenta in s sodelovanjem gg. ravatelja inž. Klocsa, Kotnika, Horjaka in drugih izredno vestno in skrbno sestavljen: poleg bogatih zgodovinskih vpi-

sov Laškega nam nudi silno zanimivo geološko, geografsko in klimatsko razpravo, točne statistične podatke o gibanju prebivalstva, tujakega prometa, trgovskega in obrtnega razvoja ter nam slednjič odkriva bodoči razvoj naše mesteca. Program je bil soglasno sprejet.

Župan je poročal o konferenci za regulacijo Savinje, ki se je udeležil kot zastopnik občine in cestnega odbora. Na konferenci je odločno zastopal interese našega okraja ter postavil predlog, naj se z regulacijo Savinje v III. etapi ne prične, če se istočasno ne regulira Savinja v Laškem. V to svrhu naj se nameravajo najeti regulacijskega posojila povša za 3 milijone Din, ker mora sicer laški okraj odkloniti vsak nadaljnji prispevek. Opozorjal je na nevarnost večjih poplavl v Laškem zaradi regulacije Savinje pod Celjem. G. podban je kazal veliko zanimanje in umevanje za interese Laškega in okolice in osvojil predloge našega župana. Poročilo župana je bilo z odobravanjem sprejeto.

Občinsko članstvo je bilo podeljeno gg. Golezu Rudolfu in Ferencu Mihelu. G. Šipek je podal poročilo o stanju vodovoda ter predlagal dovolitev nekaterih novih priključitev izven naše občine. Razpravljalo se je nato o dopisu Olepševalne družstva o ustavitvi parka pred Sokolskim domom po projektih g. prof. Vardjana. Občinski odbor je z navdušenjem odobril te res poročene načrte, sklenil soglasno, da se to zemljišče nameni edi-

tike in sploh meje poštenosti. Dostojno volilno bomo bomo prestali brez velikih pretresljajev in brez zlih posledic vsotstva v domačem javnem življenju. Odgovoril mu je g. podžupan Elsbacher, ki se je zahvalil g. županu za njegovo požrtovvalno dolgoletno delo z upanjem in prepričanjem, da bo tudi v bodoče vodil usodo naše občine.

V dolinah nalivi, na planinah sneg

Ljubljana, 28. septembra.

V dveh dneh je ob velikih nalivih padlo v Ljubljani in okolici 54,6 mm dežja. Od sobote do davi so se vrstili hudi nalivi, med katerimi je bil najhujši onl od 23.30 do 1.30. Med nalivi se je bliskalo in hkratu tudi močno grmeče, osobito v nedeljo popoldne in proti večeru. Ker je pritiškal mraz, je začelo snežiti ne samo po plečih gorskih velikanov, marveč tudi po nižjih hribih v okolici in drugod. Ko so se davi dvignile megle, se je prvi zablestel v novi snežni odeji slavni Kurešček. Še vas Golo je dobila pač sneg, pa tudi visoko škrilje nad Igom je bilo zasneženo. Pozneje so se pokazali od snega pobeljeni Sv. Abac, Mokre, sosed Krim, Ljubljanski vrh, Sv. Trije kralji in Polhograjski Dolomiti so bili sneženi. Snežna plast je bila ponekod debela do 5 cm.

Nalivom, bliskom, gromom in snegu se je pa mnogih krajih pridružila še gošta in debela toča. Okoli Cernele in Vodic pri

Odisejada našega rojaka v Rusiji

Maribor, 28. septembra.

Danes dopoldne se je po dolgih 22 letih vrnil iz Rusije 52letni delavec Simon Kurent iz Trbovelj. V letu 1914. je bil v novembru na galisijski fronti ujet, nakar so ga odposlali v tomsko gubernijo. V prekratnih dneh leta 1918. pa je krenil preko Rusije do poljske meje v namenu, da se vrne v svojo domovino. Po dolgih 12 letih je prispel do meje, kjer pa je imel smolo. V trenutku, ko je hotel prestopiti mejo, so ga zasabile sovjetske straže in ga odposlale nazaj v Moskvo. Od tu so ga odposlali v Kijev, kjer je znova poizkušal svojo srečo. To pot je imel več sreče in je mejo prekorčil. Nadaljeval je pot proti Varšavi, kjer se je javil našemu konzulatu, ki ga je poslal v Jugoslavijo.

80 let nadočitelja Mihajla Breganta

Ježica, 28. septembra.

Ob letošnjem Mihalovem dopolni 80 let nadočitelj g. Miha Bregant, ki zadovoljno uživa pokoj na Ježici. Kdo mu bo prištel osem križev pri njegovi pokončni čvrti hoji, finem duhu in vedno vedrem razpoloženju v tovariški družbi! Tudi njemu, ki je iz stare učiteljske garde, ni bilo z rožami postlano, prestal je mnogo bridkih neveselosti in razočaranj. Po rodu iz Dragomerja pri Brezovici je dovršil učiteljske studije v Ljubljani in je nastopil svoje prvo mesto v Selcah nad Škofjo Loko, kjer je ostal 12 let. Potem je prišel za nadočitelja v Smartno pri Kranju, kjer je služil 8 let, nakar je bil premeščen zaradi intrig v Št. Vid v solnčni vipavski dolini. Tu je ostal 4 leta, nato pa je prišel leta 1904 za nadočitelja v Sostro pod Ljubljano. In tu je po 44letnem službovanju preselil na Ježico, da tam preživi v pokoji jeen življenja.

Pod njegovim vodstvom so zgradili v Sostrem novo impozantno šolsko poslopje, za katero si je pridobil nemal zaslug. S taktičnim, mirnim, a odličnim nastopom je to dosegel. Izven šolskega dela se je vneto pečal z vrtnarstvom in sadjarstvom, z godbo in petjem. Vedno odlični narodnjak, kar je še danes, pri svoji skromnosti ni posegal v javnost brez potrebe, a svoje narodne dolžnosti je vedno neustrašeno izpolnjeval. Kot učitelj je bil vedno najboljši tovariš zato pa tudi tako čislani in povsod dobrodošel. Ob visokem jubileju mu tovariši in prijatelji želimo, da bi dočakal tako čvrt stoletje kot leto.

**BENJAMIN
GIGLI**

kralj tenorjev v svojem
najnovejšem velefilmu
čarobnega petja

„Ave Marija“

OSAMLJENO SECE
Pride v
ELITNI KINO MATICO

Za narodov blagor

Po otvoritvi dramske sezone v Ljubljani

V četrtek so se odprla vrata v Gradišču in nova dramska sezona se je pričela v znamenju najbolj ugodnih perspektiv: polna hiša publike, med njo mnogo novih obrazov in svežih razpoloženj, a na repertoarju — namesto tradicionalnega Shakespearja — Cankarjev »Za narodov blagor«. Podoba je, kakor da preživljamo eno tistih velikih prehodnih dob, v katerih prihaja teater do svojega polnega, aktivnega poslanstva, in prvi večer nove sezone je bil večer najbolj vedrega, prav triumfalnega nastojenja za vse, za režijo in igralske, za gledalce, a ne nazadnje za avtorja samega, ki bo po vsej priliki — ta vera se nam potrjuje iz dneva v dan — le živel malo dalje, kakor bi mu na tihem želeli kakšni tesnosrčni preroki.

Ko smo pred desettimi leti zadnjikrat videli v drami »Za narodov blagor«, so se tu pa tam oglašale črnočrne dobe, da delo ne živi več, da je podoba našega človeka in družbe preveč izkivrenčena v njem, da značajem in konfliktom manjka najprijetnejše utemeljitve, in še nekaj takšnih reči. V tem desetletju pa sta v tolikšni meri dozorela generacija in čas, da se nam je problematika »Narodovega blagra« primaknila v najtesnejšo bližino. Kar se je zdelo kdaj malo verjetno, so stokrat potrdili in podpečatili dogodki teh let. Družba, ki jo predstavljajo Grozdi, Grudni in Grudnovke, se od Cankarjevoga časa do danes ni skoraj nič spremenila, a ostrine, ki so v satiri, so se v življenju izbrusile do kraja. Osrednji konflikt komedije je postal osrednji konflikt našega življenja: boba mladih, decimiranih, neznanjih, čistih ljudi, ki ne premorejo ničesar razen svoje privrženosti k narodni skupnosti in želje po pravici in svobodi, s svetom ljudi, ki jim je usoda naklonila moč in ki svojemu sa-

mozvanstvu nadevajo vsake vrste visoko, moralno zveneče naslove, v resnici pa jih ni nič drugega kakor beda in nemoč, zaboda in laž. Do teh dveh front se je Ivan Cankar opredelil jasno in odločno kakor mišče v naši literaturi pred njim. Zato je ostal glasnik mladine, zato njegovo delo še čaka oživitve in uresničenja od bodočih pokolenj. A »Za narodov blagor«, kakor smo ga videli v četrtek, pomeni na tej poti velik korak navzgor.

Režiserju inž. arh. Stupici gre zasluga, da je komedija našla svojo — po vsej priliki — končno odskočno podobo. Inž. arh. Stupica se je poglubil v skrivnost notranjega dejanja, ki je v Cankarjevih delih nosi vse vnanje dogajanje, in dosegel, da igre ne vodi več blesk besede, temveč dejanje samo. Tako so ljudje v prostoru, ki ga je arhitektonsko smotrno uredil in ga do skrajne realistične zbranosti izpopolnil z vsem, kar spada v milje in odnose borečih se oseb, zaživeli v neposredni naturalistični vernosti, kakršne v Cankarjevih uprizoritvah doslej po navadi nismo doživeli. Kakor iz scene same, se da iz vseh igralskih kreacij razbrati najvišji in najbolj tvorni umetniški vzpon. Notranjo problematiko satire predstavljajo podobe narodnih voditeljev Grozda in Grudna, Grudnovke, Gornika in žurnalista Ščuke. Z Grozdom je Cesar izoblikoval eno najlepših, na zunanji smešnih, a v svojem jedru tragičnih figur. Brezobziren, oglat samozavčan ob namišljenem krmilu namišljene narodne usode, ki je ves močan in nelzprosen na poti do svojih zmag, a se zruši prav tedaj, ko je menil, da sega po svojem poslednjem triumfu. S krepko poudarjeno notranjo igro je Cesar vnovič izpričal, da je oblikovalec, ki so mu tragični liki — in to je Grozd v vsem svojem bistvu — prav za orav bližji od smešnih figur.

Skrbinsko Grozd in Grozdu veren, enakovreden dvojnik, le da je sam v sebi bolj razbit in izpodkopen. Grudnovka, ki jo je dala Severjeva, je v njeni kreaciji zazvela do zadnjega izraza. Igra Severjeve je bila v vsem večeru dogodek zase: mladi, neutrušeni in zmagojubni narodni dami je dala podobo, v kateri je strnila vsa dramatično težka nasprotja, ki jih Grudnovka nosi s seboj, in ustvarila lik, ki začena novo fazo v razvoju njenega ustvarjanja. Če je Ščuka izraz Cankarjeve volje in odpora, je Gornik obraz njegove bolelosti hrepenenja fantazije. Ni dvoma, da je ta nietzschejansko vose zastrti, pravilni bogatec od daleč v rodu z obrazi, kakršni je Peter iz »Pohujšanja«. Gregorin ga je odel v prostodušno, zadržano grandeco, ki se v eno zliva s samozatajevanjem in poslednjo neobglavljeno človeka. Ščuka, ki ga je pustovalil Debevec, ni več malomeščanski, s kakšnim individualističnim cinizmom garnirani bohem, temveč poln, resničen človek, ki jasne, odprte duše koraka do svojega poslednjega padca in vstajenja. Scena z zavezovanjem čevljev je v njegovi interpretaciji zrasla do enega najslabljih simbolov našega odrskega ustvarjanja, hkratu pa nam je odprla neslutene globline Cankarjeve dramatike.

Mimo teh osrednjih likov živijo še cela vrsta oseb, ki nazorno prikazujejo človeka in naš mali milje. Najvedrejši, najveseljši par sta med njimi pač jurist Kadivec, ki ga je oblikoval Sanein, in Grozdova nečakinja Matilda, ki jo je igrala Vida Juvanova. Pisano družbo, ki se za svojimi voditelji peha za narodov blagor, so prikazali Lipah, Daneš, Jerman, Drenovec, Bratina pa Polonca Juvanova, a dvoje osamljenih, lepih podob sta podali še Gabrijelčeva kot Grozdova žena in J. Boltarjeva kot hišna pri Grudnovih. Režiserjeva zamisel, da ulično demonstracijo, ki uvaža in zaključuje igro, prenese izza kulis med oder in parter, je kljub tesnobi prostora z učinkom premostila prepado od igre do občinstva.

L. M.

PO VRNITVI IZ INOZEMSTVA

pariški in dunajski modeli

ATELJE

Hity

Domače vesti

Državnim upokojencem

Ljubljana, 28. septembra.

Državni upokojenci se opozarjajo, da po določilih čl. 30. Uredbe o osebnih in rodbinskih dokladi iz leta 1935, ni treba s »Prijava« za prejemanje te doklade, ki jo mora vsi državni upokojenci predložiti finančni direkciji v Ljubljani v prvi polovici meseca oktobra, prilagati dokaze olastev glede dejstev, navedenih v prijavi. Vsak je sam odgovoren za podatke v prijavi s posledicami, navedenimi v členu 31. te uredbe.

Odpušajo torej potrdila davčnih oblastev, kakor tudi podpisa dveh državnih uradnikov (upokojencev), ki jamčita za pravilnost nekaterih navedb, kar vse je bilo prej predpisano.

Finančna direkcija je že v dnevnikih uradno razglasila, da lahko vsak poda prijavo v obliki navadne vloge, ker oblika prijave po čl. 29. ni predpisana, mora pa odgovarjati predpisom členov 29 do 31 te uredbe.

V svrhu olajšave je Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani založilo obrazec take prijave, ki odgovarja vsem omenjenim predpisom s potrebnimi navodili vred, tako da je vsak obvarovan nadaljnjih neprilic in neveljavnosti posledice, če se natančno ravna po navodilih in vsebini te tiskovine. Ker vsebuje prejšnja tiskovina določila, ki niso več veljavna, je stari obrazec neraben in neprilopen.

* Bivši nemški bojovniki na solunski fronti. Skupina nemških bojovnikov je v nedeljo obiskala pokopališče svojih tovarišev kakor tudi pokopališče jugoslovanskih in francoskih bojovnikov v Bitolju. Nemški tovariši so povsod položili vence z rdečimi trakovi in s kljukastim križem. Na pokopališču naših padlih je govoril general Schenkendorf. Počastil je na čelu vseh po kojnih junakov Viteškega kralja Aleksandra, ki je padel za idejo mira. »Kot general in star bojovnik«, je izvajal general, »moram odkrito reči, da je srbska vojska v svetovni vojni po junaštvu in patriotizmu bila najmočnejši in najdostojnejši protivnik nemške vojske. Zdaj se nemški narod trudi, da ohrani trajen, splošen mir in v tej misli goji prijateljstvo z Jugoslavijo. Naš vodja Adolf Hitler in ves nemški narod so prežeti z idejo mira!«

Novi grobovi: V Mariboru je v starosti 36 let umrl g. Josko Povalec, carinki kontrolor, iz ugledne družine finančnega direktorja v pokopu g. dr. Josipa Povaleja. K večnemu počitku ga bodo spremili jutri ob 15. — V Gorupovi ulici v Ljubljani je umrl g. Andrej Pirč, državni upokojenec. Pogreb bo danes ob 16. — V Zgornji Šiški 149 je umrla gospa Ljudmila Jurman, po rodu Černetova, soproga železničarja. Pogreb bo jutri ob 16. — Pokojni blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Pomoč potrebnim

Na obeh bregovih naše Ljubljane žive siromašni in premožni ljudje, brezposelni in zaposleni. Ti dve skupini občanov živita vsaka svoje, povsem različno življenje. Siromakov in brezposelnih skrbi trdi boj za najnujnejše življenjske potrebe, boj za obstanek. Tem ljubljanskim prebivalcem ni usojeno veseliti se življenja, njim malokdaj posije solnce v dušo. Ali more oni, ki ima kaj, ki ima svoj stalni vsakdanji kruh, ki sme delati, ali more zapreti svoje srce siromakom in brezposelnim? Ali sme zijati med obema slojema tak prepad? Premostiti je treba ta prepad, premostiti z ljubeznijo, z usmiljenjem in radodarnostjo.

Naj bo kot simbol te potrebne premostitve poziv mestne občine, da v prvih dneh oktobra plača vsak svojim razmeram primeren prispevek za siromake in brezposelne ob prehod preko kakega ljubljanskega mostu. Svojas so pobirali na mostovih obvezno mostnino, da so krili stroške vzdrževanja mostu. Mestna občina bo pa pobirala prve dni oktobra in naslednjih mesecev prostovoljne prispevke za reševje; naj bi ta prostovoljna mostnina oddolžila boje situiranih ljubljancev našim revnim občanom. Kdor bo plačal ob prehodu preko mostu prispevek, bo za tisti dan dobil poseben listek. Kdor pa more naj daruje tudi večkrat. Nabiraleci bodo zbrali denar v hranilnike, ki bodo ob gotovem času izpraznjeni in bo uradno ugotovljena nabrana vsota.

Darujmo vsi, vsak po svojih močeh!

* Radijski festival bo od 4. do 13. oktobra prirejen v Beogradu na pobudo beograjskega radijskega kluba. Prirejena bo razstava v paviljonu »Cvijete Zuzoričeve«, kjer bodo obiskovalci lahko poslušali promenadni koncert, kakor tudi govore in koncerte lahke glasbe. Poskrbljeno bo seveda tudi za humor. Med večjimi prireditvami je na sporedu velik simfonični koncert orkestra kraljeve garde ter revija najbolj znanih beograjskih pevcev in pevke. Tudi plesne prireditve bodo vključene v spored. Pri vsem tem pa se bodo obiskovalci lahko seznanili z najnovejšimi aparati beograjskih tvrdk.

Zolča in jeter, žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravna Franz-Josefova grenčica, prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. — Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo Franz-Josefovo vodo zmehčano z malo toplo vodo, zjutraj na prazen želodec.

Ogi. reg. št. 3. str. 15485/36

* Kongres Ferijalnega Saveza v Skoplju se je vršil v nedeljo dopoldne v prisotnosti 120 delegatov iz vse države. Nj. Vel. kralja Petra II. je zastopal polkovnik Petrušević, ministra prosvete ravnatelj Ljuba Aleksić, ministra trgovine in industrije pa Aleksander Čirković. Kongres je vodil Dušan Dimitrijević. Sprejeta je bila naslednja resolucija: Reorganizirati je treba organizacijo FS in sprejemanje dijaštva vanjo. Osrednja uprava FS naj ustvari nova pravila, po katerih morajo biti vključeni vsi študenti, nato pa naj uprava ukrene pri pristojnih ministrstvih, da bodo dijaki imeli v velikih počitnicah ugodnost četrtnske vznožne, v počitnicah okrog božiča, velike noči in bajrama pa polovično vznožje. Zgradijo naj se novi letoviški domovi in določi naj se poseben nabiralni dan, ki se bo imenoval: dan potniške nacionalne misli.

* Miha Sušnik pri Abrahamu. Ena najlepših postaj na Dolenjskem so Ursna sela. Tam praznuje danes s svojim godom tiho in skromno v krogu svoje družinice postajenačelnik Miha Sušnik 30 letnico rojstva. Izpod prijazne šmarjetne gore, iz trdne kmečke hiše v Zgornji Savi. Zivljenje ga je privedlo v ta kraj, kjer je dobil družico, ki mu poleg številnih, skrbno negovanih vrtnic in priljubljenih čebelic lajša odgovorno službo. Polg svojega dela je Miha z gled nenehne marljivosti, zavesti moža, ki gre k cilju preko ovir, obenem pa je živ zgled skromnosti, preprostosti in iskrene poštovitosti. Podrejenim je vedno vzor točnosti in reda, dober in pravičen načelnik. Ob jubileju mu številni prijatelji in znanci čestitajo z iskreno željo, da ga dobra usoda ohrani še dolgo vrsto let krepkega, kakor hrast na poljani.

* Bogataš je umrl v bedi. V Županiji je izdihnil obrtnik Andrija Grujičič, ki je bil na glasu največjega odnatega bogataša. Dolga leta je kupčeval z žitom in drugim, živel pa je čudsko skromno. Vsak večer je šel denar, ki ga je potem skrbno skrival neke pod streho. Preživljal se je največ s krompirjem in je zato tudi zbolel na želodcu. Za zdravnika ni maral izdati denarja. Po njegovi smrti zdaj so rodniki mrlično iščejo skrito premoženje.

* Nedeljski eno- in dvodnevni avtoizleti: Trst, Gorica—Trst, Beograd—Oplenac, kraljev grob, brzovlak, 9. oktobra Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji, brzovlak, 19. oktobra Benetke—Padova, avto, 10. do 13. oktobra. Pojasnila pošlje zastojni uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

* Vpisovanje na dr. Krekovi gospodinj-ski šoli Ljubljana VII. bo dne 29. in 30. septembra. Reden pouk se začne 2. oktobra, in traja do 28. junija. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke. Prospekti se dobijo na zavodu brezplačno.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

(Vsak petek je kino zaprt)

Od danes do četrta vsakokrat ob 20.30

Velesenzacija iz Divjega zapada:

Neustrašljivi mustang — Ken Maynard

s svojim čudežnim konjem Tarzanom.

KINO MOSTE — Cene: 3.50 — 6.50.

Mesarski pobj v Ribnici

Delo treh mesarskih pomočnikov iz Ljubljane

V našem trgu je včeraj prišlo do dogodka, ki je po pravici vzbudil v vsej javnosti največje obžalovanje in odpor. Vse zadnje dni je bila Ribnica v znamenju posebno svečanega razpoloženja, zakaj v okolici so se vršili vojaški manevri, ki so privedli k nam mnogo uglednih vojaških gostov in ki so v veliki meri razgibali vse naše življenje. Z lepim številom vojakov so prišli k nam tudi trije mladi mesarski pomočniki iz Ljubljane, katerih naloga je bila, da vojsko vsak dan zalagajo s svežim mesom. Fantje so v resnici imeli polne roke dela, saj so morali vsak dan pobiti do 16 glav živine in vso to ogromno količino mesa pripraviti za kuhinjo.

Vsi trije mladi mesarji so bili gotovo pod globokim dojemom krvavega dela, ki so ga imeli za sabo, ko so se večerj dopoldne po končanih manevri odpravili na likof po ribniških krmah. Na svojem potovanju od litra do litra so v neki gostilni naleteli na 37-letnega zidarskega delavca Jožeta Rusa, zaposlenega pri gradnji

Iz Ljubljane

u— Volitve v Zbornico za TOI. Za volilni okraj Ljubljana II., to je za ljubljansko okolico brez sodnega okraja Vrhnika, so volilni imeniki za volitev svetnikov trgovskega, obrtnega in gostinskega odseka razgrnjeni v prostorih krajevnega volilnega odbora II. v Trgovskem domu, Gregorčičeva 27. in pri posameznih združenjih. Vsak pripadnik zbornice sme v času od 29. septembra do 13. oktobra vsak delavnik od 8.—12. in od 14.—18. ure razgrnjene imenike pregledati in prepisati. Reklamacije zoper volilne imenike se morajo vlagati pisмено pri krajevnem volilnem odboru v Trgovskem domu ali pa pri glavnem volilnem odboru Beethovnova 10. Reklamacijski rok se začne 29. septembra in poteče dne 13. oktobra. Vse vloge so takse proste.

u— Železničarji — svojemu dobrotniku zdravniku. Ljvar Fran Mostar na Galjevi bo te dni vliil doprni bronast kip zdravniku dr. Vinka Drascha, ki je letos februarja umrl v starosti 58 let, in je bil dolgo let železniški zdravnik v Mariboru. Pokojnik je bil pravi dobrotnik revnim železničarjem pa tudi drugim. Bil je ljubitelj otrok. Ko je videl kako družino v bedi in pomanjkanju, je sam prispeval za zdravila in položil rodbini na mizo primeren zmesek za podporo. Zdal se mu hočejo mariborski železničarji oddolžiti na ta način, da postavijo možu, ki je umrl kot revež, primeren spomenik na pokopališču. Železniški uradnik g. Ivan Čop je napravil umetniško lepo delo iz ilovice. V nedeljo ga je s svojim prijateljem prinasel v Ljubljano do g. Mostarja. Čeprav amater, kaže g. Čop veliko nadarjenost za kiparstvo. Spomenik pokojnemu dr. Draschu bodo 18. oktobra odkrili s primerno svečanostjo.

SMOKVE

SUHE DALMATINSKE BRANE

po Din 3.—

PRODAJASTJEPAN VRSALOVIC

SELCA BRAC, DALMACIJA.

u— Avtomati bodo prodajali časnike in revije. Želja tiskovnih založnikov, prodajalcev časopisov in tudi kupujočega občinstva se ulegne uresničitvi po iznajdljivosti dveh Slovencev, Jugoslovanskemu patentnemu uradu v Beogradu bo te dni prijavljen izum prodajnega avtomata za razpečevanje dnevnih listov, revij in brošur. Po dolgih študijah sta France Korentič iz Straziča pri Kranju in Ivan Renčelj iz Splita izumila poseben avtomat — robot, ki se da namestiti prav povsod in more brezhibno prodajati različne publikacije. Posebni odliki novega izuma sta popolnost, točno obračunavanje in nizka nabavna cena. In zdaj počakajmo na odločitev patentnega urada.

u— Zaroča. V prijetni družbi znancev in prijateljev sta se zaročila hči uglednega ljubljanskega gostilničarja in posestnika gdnca Josipina Čadova pod Rožnikom in g. Karel Mayer iz Šiške. Čestitamo!

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM

v Šiški, telefon 33-87

Film smeha, napetosti in drame

ŠKANDAL DNEVA

z: Clark Gable in Constance Bennett.

Predstave v torek, sredo in četrtek ob 8. uri.

V soboto:

Princesa Inkognito

u— V zadnjih dveh koncertnih sezonah je priredila Glasbena Matica ljubljanska celo vrsto intimnih koncertnih večerov v Hubadovi pevski dvorani v Vegovi ulici. Preureditev Filharmoničnega poslopja na Kongresnem trgu nam je dala novo malo koncertno dvorano, ki je izredno primerna za manjše koncertne prireditve. Dvorana ima 154 sedežev in 130 stojšč v petih vrstah, ena višje od druge (za stojšča namreč). V tej dvorani bo prvi oktobrski koncert v petek, 2. oktobra ob 20. uri. Podrobni spored še javimo. Vstopnice bodo od torka dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

u— Društvo upokojenega učiteljstva bo imelo svoj mesečni sestanek pri Novem svetu v četrtek, 15. oktobra ob 15. Na tem sestanku proslavijo 80-letnico društvenega predsednika, višjega šolskega nadzornika Frana Gabrška. Vabljeni vsi njegovi častilci in častilke.

Skrbno varčujte in dobro kupujte

pa hoste tudi v krizi izhajali. Boljši nakup vseh tkanin

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči

Mestni trg 17

u— Lisztov oratorij Kristus. Ljubljana je slišala že najrazličnejše velike oratorijske koncerte. Letos bo prvič slišala delo velikega pianista in skladatelja Franca Liszta. Oratorij bosta izvajala pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske in Ljubljanska Filharmonija z raznimi solisti. Koncert bo v ponedeljek 5. oktobra ob 20. uri v prenovljeni veliki Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— Še te dni vpisuje Glasbena Matica v novo otvorenji glasbeni otroški vrtec na svoji glasbeni šoli. Podrobnosti daje pisarna, redni pouk začne v četrtek 1. oktobra.

u— Operna pevka, profesor Jarmila Lily Gerbičeva pričinja s privatnim poukom glasbe 1. oktobra. Poučuje se po izbiri, klavir, solopetje, deklamacija in teorija, od prvih začetkov do polne izobrazbe. Vpisovanje in tozadevna pojasnila v ponedeljek 28., torej 29. in sredo 30. septembra od 11. do 12. dopoldne in od 4. do 5. ure popoldne v Čevljarski ul. št. 1, nadstropje II. Solnina je znatno nižja kakor v vseh drugih glasbenih šolah.

u— Most med narodi je mednarodni jezik esperanto. Naučite se ga v tečaju, ki ga bo otvoril v petek 2. oktobra t. l. ob 20. uri »Klub esperantistov v Ljubljani« v svojem lastnem lokalu, Cankarjevo nabrežje 7/L.

u— Društvo »Sotac« naznanja, da se širša seja prireditvenega odseka Sotac in Tabora na bo vršila v salonu »Pri levu« pač pa v kmetijski sobi pri Slamiču danes ob pol 21. uri. Seja je za vse žane obeh odsekov obvezna. Salon »Pri levu« je namreč v popravilu in je zdaj razdejan.

u— Kuharski in šivalni tečaji. 4 mesečni dnevni gospodinjinski tečaj se prične 1. oktobra; 3 mesečni večerni pa 15. oktobra. Pogoji so zelo ugodni. Informacije in vpisovanje od 9. do 12. v pisarni Železničarske menze, Ljubljana, Pražakova 19.

u— Šivalni in prikojevalni tečaji. 4 mesečni dnevni in večerni tečaj za prikojevanje in šivanje perila in oblek, ročna dela vseh vrst, strojno vezenje itd. se prične 1. oktobra. Ukovina nizka. Informacije in vpisovanje od 9. do 12. v pisarni Železničarske menze, Ljubljana, Pražakova 19.

u— Združjenje fevlarjev v Ljubljani vabi gg. žlane, da se polnoštevno udeležijo pogreba dolgoletnega člana g. Antona Brečija, ki bo danes v torek ob 14 z Vodovodne ceste 5.

u— Smrt po padcu z drevesa. Pred dnevi so iz Spodnjih Kosez pri Lukovici v kamniškem okraju pripeljali v bolnišnico 18-letnega posestnikovega sina Maksa Cepudra, ki je doma obiral hruške, pa je tako nesrečno padel na tla, da si je zlomil hrbtenico. Kljub najskrbnejši negi na kirurškem oddelku je Cepuder poškodbi podlegel.

Iz Celja

u— Pri nabiranju bršljana je padel 12 metrov globoko. Ko je 30-letni brezposelni električar Vinko Bučar iz Celja nabiral v nedeljo okrog 13. na Starem gradu bršljan, mu je spodrsnilo. Padel je 12 metrov globoko ter si pretresel možgane in se poškodoval po vsem telesu. Zdravi se v bolnišnici.

u— Skrunilci. Poročajo nam: V Grajski vasi pri Gomilskem je več nevarnih pohotnežev onemastilo neko 12-letno deklico. Siroti se je omračil um. Upanje je, da pridejo krivci kmalu v roke pravice.

u— Nočni vlom v cerkev v Petrovčah. V noči od nedelje na ponedeljek so neznani storilci vlomili v znano romarsko cerkev v Petrovčah, odprli s silo tabernakelj in ukradli monštranco in kelih, z oltarja pa so pobrali tudi dva prta. Za vlomilce zasledit se ni sledu. Petrovčaki cerkev so že pred leti obiskali vlomilci, ki so takrat odnesli monštranco in druge dragocene stvari.

u— Umrla je v nedeljo v Gaberju v starosti 70 let zasebnica gdn. Ana Seebacherjeva. Pogreb bo danes ob 16. h mrtvašnice na mestnem pokopališču.

KINO METROPOL. Danes »STENJKA RASIN« in nov Merkurjev tednik.

u— Glasbena Matica v Celju naznanja, da bo občni zbor v petek 2. oktobra t. l. ob 20. uri v učilnici Glasbene Matice na Slomškovem trgu. Odbor vabi k obilni udeležbi.

u— Dr. EMIL WATZKE zopet redno ordinira.

Elitni kino Matice

Tel. 2124

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

MILLOCKERJEVA OPERETA

DIJAK PROSJEK

Carola Höhn, Marika Röck, Johann Heesters, Ida Wüst, Fritz Kampers

Kino Sloga, tel. 27-30

OPERETNA PREMIERA:

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

NOČ NA DONAVI

Wolg. Liebenauer, Dorit Kreysler, Leo Slezak, Ida Wüst.

Danes nepreklicno poslednjič!

Kino Union, tel. 22-21

Danes nepreklicno poslednjič!

Charlie Chaplin: MODERNI ČASI

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Iz Maribora

u— 80 letnica rojstva obhaja danes v krogu dragih svojcev ga. Lina Robičeva, soproga blagopokojnega mnogozasluznega bivšega štajerskega deželnega poslanca g. Robiča in mati g. primarija dr. Robiča ter ge. dr. Gorikove. Plemeniti, blag ter za vse dobro navdušeni ugledni slavljenci naše najprirednejše čestitke.

u— Pri četrtkovni otvoritveni predstavi »Zluga mrtveca« nastopijo v glavnih vlogah Kraljeva (Liza), Rasbergerjeva (Maša), Nakrast (Fedja) in Gorinšek (Kamenin). Ostale vidnejše vloge igrajo Zakrajšková, Savinova, Starčeva, Grom, Jo. že Kovič in P. Kovič. V drugem dejanju nastopi tudi zbor, ki poje originalne ruske pesmi! Naštudiral je dramo režiser Jože Kovič, ter jo izvršil v 11 slikah na vrtilnem odru z dvema odmoroma (Po 4 in 9. sliki).

u— Razgrnitev seznama volilcev. Od danes naprej so pri mestnem popisovalnem oddelku na Slomškovem trgu št. 11. in v pisarni Okrožnega odbora obrtničkih združenj v Vetrinjski ulici razgrnjeni sezname volilcev za Zbornico za TOI.

u— Do tal je porušena stavba prejšnjega Scherbaumovega mlina, kjer bo, kakor znano, postavila Mariborska tiskarna novo stavbo, kamor bo po končanih delih preselila svoj obrat. Stavba bo trinadstropna in se računajo stavbni in opremlni stroški na 2 milijona dinarjev.

Lepota žene je negovana koža!

Mladostni izgled in oni fini izraz kultivirane negovanosti, brez ozira na starost, pa dosežete le s pravilno izbiro preparatov in masaže.

Topogledna pojasnila in pouk Vam bode dala prva asistentka

Elise Bock,

danes svetovno priznana avtoriteta. —

Konzultacije se vrše

1., 2. in 3. oktobra celi dan brezplačno

v P A R F U M E R I J I »VENUS«

vis-a-vis glavne pošte.

Prosimo za pravočasno prijavo istotam.

u— V smrti je hotela 32 letna delavka Smode Elizabeta s Tezna, ko se je v Lovski ulici zasturila. Vzrok so težke družinske razmere. Zdravi se v bolnišnici.

u— V 15 cm globokem potoku utonila. Pri posestniku Francu Simiču v Zgornjih Hočah je bila uslužbenca 38-letna delavka Kamila Petelinčeva. Pri obiranju jabolk je najbrže radi napada padavice padla v 15 cm globok bližnji potok Reko, kjer so jo našli mrtvo. Vsa prizadevanja, da bi jo po najdbi obudili k življenju, so ostala brezuspešna. Domneva se, da se je Petelinčeva neposredno po padcu onesvestila in ni mogla klicati na pomoč.

Gg. oficirjem, uradnikom, orožnikom, kakor cenjenemu občinstvu sploh

vljudno sporočamo, da bomo po smrti našega

g. SIMONA KLIMANEKA,

vodili tako

firmo SIMON KLIMANEK,

kakor, tudi podjetje

„DANICA“

v polnem obsegu dalje.

Radi tega vljudno prosimo vse naše dosedanje cenjene odjemalce, da nam ohranijo tudi v bodoče svojo naklonjenost.

SIMON KLIMANEK nasl.

Zaprta borza v Parizu

Po sklepu francoske vlade je pariška borza zaprta do torka. Enako ne poslujeta tudi borzi v Londonu in New Yorku, da preprečita brezvestne špekulacije s francoskim frankom

Po nesreči pri Lurdu

Lokomotiva osebnega vlaka je na hudem ovinku predrla zadnje vagone brzega vlaka, ki je zaradi nepojasnjene napake vozil v počasnem tempu

Kakor so listi že zabeležili, se je primerila proti koncu prejšnjega tedna v Adéju, nekaj kilometrov od Lurda železniška katastrofa, ki je zahtevala petnajst mrtvih, nad 80 hudo in še več lahko ranjenih.

Potek nesreče opisujejo takole: Brzi vlak Lurd-Avignon je zapustil odhodno postajo ob 13. uri 45 minut. Moral bi bil voziti z veliko brzo, toda med vožnjo je nastala v lokomotivi napaka, ki je zadrževala naglo. Strojvodja in kurjač sta ravno iskala vzrok te počasnosti, ko je pridiral za hrbtom brzega osebnega vlaka, ki je zapustil odhodno postajo komaj 13 minut za brzim vlakom. Ta vlak je vozil z brzo 60 km na uro. Strojvodja osebnega vlaka je ugledal zadnji vagon brzega pred seboj v trenutku, ko se ni več dala ustaviti lokomotiva, ki je predrla zadnja dva vagona brzega vlaka s polno paro. Nesreča se je primerila na hudem ovinku, kjer ni nobenega razgleda.

Tako se je zgodilo, da so žrtve te nesreče vse samo med potniki brzega vlaka. Zadnja vagona III. razreda sta bila nabito polna, zato so žrtve nesreče tako številne. Med mrtvimi sta tudi dva otroka.

Železnica je odredila strogo preiskavo zaradi nesreče. Strojvodja osebnega vlaka, ki so ga suspendirali dokler se ne pojasni katastrofa do kraja pravi, da je vozil s polno brzo zaradi tega, ker so vsi signali kazali odprto progo. Signale pa je na prosto naravnal prometni uradnik odhodne postaje, ki se takisto nahaja v preiskavi.

Grožen učinek nesreče so nekoliko ublažili avtomobilisti, ki so bili kmalu na kraju katastrofe. Odpeljali so ranjence v bolnišnice, mrtve pa v mrtvašnico. Vsa Francija je pod vplivom tega dogodka, ki je po nekem presledku zopet pokazal, da je potovanje z vlakom v tej klasični državi železniških nesreč vedno tvegano.

Učenjak ni za ministromanje

Ga. Joliot-Curie je odstopila kot državna podtajnica

Ga. Joliot-Curie in njen naslednik v drž. podtajništvu Jean Perrin

Francoska državna podtajnica v prosvetnem ministertvu, Ga. Joliot-Curie, je te dni podala ostavko na svojo službo. Bila je več let članica socialistične stranke, ki ji je hotel izkazati posebno zaupanje s tem, da jo je imenovala za sočinitelico v sedanji vladi. Dama, soproga nagradjenca z Nobelovo nagrado Joliot, je bila imenovana za državno podtajnico takoj, ko je prišel na krmilo Blumov režim.

Smrt kneza Volkonskega

V Veliki Kikindi je umrl te dni 71letni ruski knez Sergej Volkonski, zadnji direktor pomorcev prvega ruskega kneza Rurika, po katerem je dobil ruski narod svoje ime. Volkonski se je po zlonim Vranglove vojske pripeljal v našo državo ter je dobil službo pomočnika državnega komisarja na nekem poslastu.

Izpela se je — in umrla

Družina, ki je lahko zasedla štiri glavne vloge v vsaki poljubni operi — Nedosežna pevka trilčkov — Zakoni, razočaranje in ljubezen Malibranove

Te dni je minilo sto let, odkar je umrla slavna pevka Marija Malibranova. Narava ji je dala prekrasen glas, ki je segal iz alne lege v sopransko, nje oče, znameniti španski pevec, učitelj petja in skladatelj, Manuel Garcia, jo je tudi izredno skrbno vzgajal za pevko. Pripravljala jo je za prvi nastop v Londonu, kjer je vedel, da se obetajo uspešnim pevcem največji dohodki. In res si je Marija Felicita Garcia, kakor se je imenovala s prvim imenom, pridobila že s prvim nastopom vso publiko zase, to ne samo s svojim čudovitim glasom in strogo lepoto, temveč s svojo sposobnostjo vživetja v ulogo.

In nje oče je takoj izkoristil ta uspeh. Sklenil je z New Yorkom pogodbo za vso družino Garcijev. To je bila družina samih pevcov in pevki, ki je lahko sama zasedla štiri glavne vloge v vsaki poljubni operi. Poleg očeta in Marije je bil tu sin Manuel, pozneje znameniti pevski učitelj in izumitelj zrcala za grlo, ter mala Pavlina, pozneje slavna pevka Viardot-Garcia. Že prvi nastop v New Yorku je bil za Marijo usoden, kajti takoj se je začel bogat trgovec, ki bi bil po

letih lahko njen oče, Malibran, potegovati za njeno roko. Ker so dekletu tako živo opisovali razkošje, ki jo čaka, je privolila. Kratko po poroki pa se je Malibranovo bogastvo zrušilo, izkazalo se je, da je spekuliral s talentom svoje zaročenke in se poročil z njo samo zavoljo tega, da bi ga vzdrževala. Seveda je prišlo do ločitve in Marija se je vrnila na oder. Odločilni uspeh si je priporila potem v Parizu, kjer je navdušila občinstvo posebno s svojim bravuroznim predstavljanjem neskončnih trilčkov. Velika opera jo je angažirala za celo sezono z gažo 50.000 frankov. In potem je prišla svetovna slava, uspehi po vseh mogočih deželah, pela pa je nič manj nego v petih jezikih.

Takrat se je seznanila tudi z belgijskim violinskim virtuozom in skladateljem Charlesom Augustom de Bériotom. Bériot jo je umetniško pospeševal in ji je pisal učinkovite skladbe. Iz te, spočetka bolj duševne zveze je nastalo potem globoko ljubezensko razmerje, ki se je končalo v marcu 1836 s poroko. Takrat se je bližala vrhuncu svoje slave, ko se je dogajalo, da jo je občinstvo po kakšnem nastopu izposkalo do 31-krat pred zastor, ko ji je

Koliko let šteje naša zemlja

1 milijardo 900 milijonov do 2 milijardi let šteje naša premičnica, pravi prof. Holmes z vseučilišča v Durhamu. Ti približni številki je dobil iz opazovanja starih skal v Dakoti in Maebitobi. Od tega časa, pravi nadalje, se niso na zemlji zgodile nobene važne spremembe vremena.

Sloviti astronom sir James Jeans je izračunal, da ima ves sončni sistem nekako 10 milijard let. »Ko so nastali planeti, je dejal, »je bilo sonce približno tako veliko kakor danes.

Ob devalvaciji francoskega franka

Ministrski predsednik Blum

Finančni minister Vincent Auriol

Smrt kemika Chateliera

V starosti 86 let je umrl eden največjih francoskih kemikov, član akademije znanosti Henri de Chatellier. Chatelliera smatrajo za osnovevalca metalografije, znanosti, ki se bavi posebno z notranjimi lastnostmi kovin in njih zlitin. Velike zasluge si je pridobil za odkritje lahkih kovinskih zlitin, ki imajo tolikšno ulogo za gradnjo letal i. t. d. Bil je tudi prvi, ki mu je uspelo izdelati amoniak na umeten način.

Razdejani Alcazar

Pogled na Alcazar, ki so ga naskakovalci dobobra razdejali

neko londonsko gledališče plačevalo tedensko 600 funtov gaže in je imela poleg tega še velikanske dohodke z drugimi nastopi in koncertnimi potovanji.

Tako je prišla v septembru 1836, s svojim možem v Manchester, da nastopi v več koncertih. Nastopila je v vseh, navzlic temu, da je bila utrjena, da se je čutila mater in da je bila tudi bolna. Pela je kakor nikoli, občinstvo je divjalo in je zahtevalo dodatke, čeprav je sama čutila, da pomeni vsak napor smrtno nevarnost za njo in čeprav je dobila po nekem takšnem naporu krvni udar. Po zadnji ariji, ki si jo je občinstvo izprosilo od nje, se je v sobi za umetnike zgrudila. Hitro so jo prepeljali v hotel, kjer je med kravevjem pregledal porodila. Dva sloviša zdravnik sta se trudila z njo, pa ji nista mogla več pomagati. Umrla je 23. septembra 1836. Njen mož je bil tako obupan, da so ga morali nadzirati, da si ni kaj storil. Osem dni pozneje so jo pokopali z velikanskimi slovesnostmi. Zvonovi vseh manchester-skih cerkva so zvonili, v pogrebni sprejeli je bilo tisoče in tisoče ljudi. Manjka je le nje mož, ki so ga bili v spremstvu zdravnik vsega zlomljenega poslali v Belgijo. Slava Malibranove še do dandanašnjega dne ni otemnela, ohranila se je zavoljo velikanskih uspehov in zmožnosti, ki jih je imela pevka, zavoljo legend, ki so se tvorile okrog njenega imena in zavoljo slave pevkininega brata Manuela in sestre Pavline, ki sta umrla šele 1906, oziroma 1910.

Prvi hitlerjevski denar

V Nemčiji so prišli v obtoč prvi novci pod novim režimom. Na čelni strani kažejo Hindenburgovo glavo, na hrbtu pa kljukasti križ

Nova zemlja na Grönlandiji

Stockholmski profesor Pallin, ki je letos poleti prepoloval zapadno Grönlandijo, javlja, da je na tem polotoku odkril v severnih predelih dežele novo zemljo. Veliki deli tako zvanega ledu pri zalivu Melville so izginili. On sam se je vozil večkrat cele dneve po vodi. Ti predeli so bili doslej znani kot ledeni morja. Pallin smatra svoja odkritja za tako važna, da bo prihodnje leto ponovil svojo odpravo na Grönlandijo, kjer bo po svojem sedanjem prepričanju odkril nove lise zemeljske obale.

Mrtvo oko dalo vid slepcu

Sloviti italijanski kirurg prof. Franceschini v Rimu je presadil roženico nekoga mrtvega 19-letnega dekleta v oči nekoga slepega moža. Mož je popolnoma spregledal. Profesor pravi, da se more takšna operacija posrečiti le tedaj, če sta mrežica in vidni živec, nedotaknjena in če izvira organ, ki naj se prenese, od osebe nasprotnega spola.

Nov avtomobilski rekord

Ameriški avtomobilski dirkač Jenkins je prekosil dosedanj 24-urni svetovni rekord za avtomobile. Dosegel je povprečno brzo 247 km 300 m na uro.

Pozdrav po prisegi zvestobe

Na italijanskem poslanstvu v Parizu je prisegel bivši poslanik abesinskega neguša Volde Mariam zvestobo zavojevalcem Abesinije. Po prisegi je z iztegljajem roke pozdravil poslanika Ceruttija (ki ima od zadnje avtomobilske nesreče še obvezano glavo)

Kralj ponarejalcev bankovcev

Mož, ki je s svojo spretnostjo ogražal Angleško banko

V londonski podzemski železnici so aretirali 83-letnega moža v trenutku, ko je vrgel v avtomat za izdajo vozniških listov ponarejen kovanec. Postavili so ga pred naglo sodišče, ki ga je obsodilo na tri leta robije. To pomeni, da so ga obsodili na smrt. Vsem se bo videla tako težka kazen za razmeroma tako majhen zločin odločno pretirana, toda tu gre za nekaj drugega.

Mož ni namreč nihče drugi nego »kralj angleških ponarejalcev bankovcev« James Wilson. V svoji mladosti je bil bogataš, toda njegovo nagnjenje do stav na

konjskih dirkah in do whiskyja ga je uničilo. L. 1893. je odkril svoj talent za ponarejanje bankovcev. Njegovi agenti so poplaval vso Anglijo s ponarejenim denarjem. Ko se je pa z nekim pajdašem pri delitvi dohodka stregel, ga je ta naznanil policiji. Wilsona so obsodili na deset let kaznišnice na otoku White.

V kaznišnici si je izposloval dovoljenje, da bi smel slikati. Dali so mu barve in čopiče. Ravnatelj se je prikupil s tem, da mu je naslikal prav dober portret. Čez nekaj časa so se pojavili na otoku v veliki množini prav dobro ponarejeni bankovci. Dolgo je iskala policija ponarejevalce zaman. Šele slučajna preiskava v Wilsonovi celici je odkrila, da je ta izdeloval ponarejene bankovce v svoji celici. Komaj je prišel iz ječe, je začel spet ponarejati bankovce. Tokrat jih je tako imenitno ponaredil, da je morala Angleška banka spraviti iz prometa vso izdajo in izdati novo. Še mnogokrat pozneje je dal Wilson policiji nekaj dela. Svoje življenje je preživel s ponarejanjem in sedenjem v ječi.

Umor

v lepem salonu

Mem tem ko je bilo v enem najodličnejših newyorških lepotnih salonov največje dela, je prešel nenadno profesor zemljepisa Williame s samokresom v roki noter in zavpil na prestrašeno osebo: »Kje je moja žena?« Nastala je panika. Dame, ki so tlele, le baš pod aparati za trajno kodranje, so skušale pobegniti, ena med njimi, žena nekoga zavarovalniškega ravatelja, je dobila nevarne poškodbe. Končno je pobesnel profesor odkril svojo ženo in jo ustrelil. Ko so ga prijeli, je izpovedal, da je nesrečnico ustrelil zato, ker ni mogel več z lastnimi očmi gledati, kako se moderne ženske že-

Posebna plača za Badoglija

Italijanski uradni list je objavil odredbo, po kateri bo maršal Badoglio, osvoboditelj Abesinije, ves življenje dobival dohodek, ki jih je imel kot vrhovni poveljnik v Vzhodni Afriki, poleg tega bo dobival še plači kot maršal Italije in šef italijanskega glavnega stana.

Neguševe družina

Abesinska cesarica, ki je živela, od kar je Haile Selasie zbežal iz svoje domovine, v Jeruzalemu, je dospela v Folkestone na Angleskem. Tu je prebila nekoliko dni, nato pojde v Bath, kjer neguš ta čas živi.

Polet čez Atlantik

Na Azore je dospelo nemško letalo, ki namerava preleteti Atlantik od zapada proti vzhodu. To letalo so pognali v zrak v newyrški luki s katapultne ladje »Schwabensland«. Prvi del poleta, 4000 km brez pristanka, je odpravilo v 17 urah 50 minutah.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

ANEKDOTA

Vratarja v hiši, kjer stanuje sloviti specialist za usesa prof. Neumann, so le s težavo pripravili do tega, da ni zahteval od kralja Edvarda VIII., ki je bil, kakor znano, pri tem zdravniku na pregledu, napitnine za lift. V ta namen je bil previdno poslan služkinjo proč. Vendar je ta slišala, kako je stopil pred kralja kateremu se je poklonil in mu povedal svoje ime. Mož se je pa hudo zmotil, če je mislil, da bo s tem dosegel napitnino. Kralj se je iz takšnih tipov menda rad ponorčuje, kajti napravil je, kakor da ne razume, zakaj se mu mož predstavlja, podal mu je svojo roko in dejal kratko: »Edvarde

VSAK DAN ENA

»Gospod ravnatelj, zunaj stoji mož z veliko črno brado.«
»Oslisovite ga, recite mu, da je ne potrebuje!«
»Danski Familie Blad«

Adaptovizor skal — Svetlobna signalna kontrola — Manipuliranje z gumbom — Optična prilagoditev

s pomočjo katodnega žarka — Stereofonska reprodukcija — in druge najnovejše pridobitve donaja

nova PHILIPS-ova

SIMFONISKA SERIJA

OGLEJTE SI NAJNOVEJŠE ČUDO RADIOTEHNIKE

PHILIPS RADIO

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Roman

Učinek slike na gosta je bil kar neverjeten. Ko je nekaj časa bujil zdaj vanjo, zdaj vame, se je pokazalo na njegovem obrazu največje navdušenje.

»Zdaj vem, zakaj ste se mi zdeli tako znani!« je vzkliknil. »Buffalo Bellini, najboljši strelec, ki sem ga kdaj videl! Nobene predstave nisem zamudil, ko ste pred tremi leti nastopili v Chicagu! Vrag naj me vzame, če znam le desetino tega, kar ste delali... in še lahko brez neskrupulnosti rečem, da nisem najslabši strelec! Toda k vam bi se šel rad učiti!«

Priznam, da sem se čutil počaščenega.

Morebiti je bilo to vzrok, da sem gostu na njegovem prošnji natanko opisal svoj doživljaj. Američan me je zelo pazljivo poslušal.

»Ali ste natanko videli žensko, ki je bila z njim?« je vprašal, ko je bilo moje poročilo končano.

Pokimal sem.

»Tako, da bi jo vsak čas spoznal?« je nadaljeval.

»Prav gotovo!«

»Povejte mi, gospod Bellini, ali ste za mesec maj že oddani?«

5

»Menda me ne mislite angažirati?«

»Prav to mi je bilo na misli. Koliko bi zahtevali?«

»Nemogoče, gospod!« sem rekel. Njegova namera me je navdajala z začudenjem.

»Plačam vam pet tisoč mark in vse stroške, z izrečno pripombo, da se vam ne bo treba dotakniti nobenega orožja. Vse, kar želim od vas, je to, da mi posodite svoj čas!«

»Če je vaša ponudba resna, tedaj morate razložiti neke govornice,« sem odvrnil, trudeč se, da ne bi pokazal svoje zavzetosti.

»Samo za to gre, gospod Bellini, da me, ako bi po naključju zagledali neznanko, opozorite: 'To je ženska, ki sem jo videl dne 24. aprila ob enajstih dopoldne na Knežjem nasipu v razgovoru z moškimi, ki je potem v taksiju nenadoma umrl.' Kakor vidite, ne terjam mnogo. Ako se strinjate z mojo ponudbo, vam plačam nagrado naprej. V takem primeru boste prihodnje štiri tedne moj spremljevalec. Odprava se na majhno potovanje. Zastran stroškov si, kakor sem že rekel, nikar ne belite glave. Velja?«

Hitro sem premislil vso stvar.

Ponudba ameriškega detektiva je bila zapeljiva. Za mesec dni mi pač res ni bilo. Ako bi bil konec maja spet prost in bi imel v žepu pet tisoč mark, bi se lahko mirno in brez gmotnih skrbi lotil dela. Vendar sem imel še pomisleke.

Zato sem rekel: »Nemara da sprejemem vašo ponudbo. A preden vam dam besedo, mi odgovorite

na nekaj vprašanj. Najprvo tole: Kako ste zvedeli moje ime in moj naslov?«

Američan se je nasmehnil. »Stvar je kaj preprosta. Zapolnil sem si bil številko limuzine, s katero ste se odpeljali. Brez težave sem dognal lastnika voza. Ko sem se oglašil pri njem, je bil hudo presenečen. Njegov šofer ni hotel nič vedeti o tem, da bi bil tisti dan in v tisti okolici koga prevažal. Šele ko sem govoril z možem v štirih očeh in mu stisnil nekaj v roko, se mu je vrnil spomin in mi je povedal, kje stanujete...«

»In kako ste mogli misliti, da sem ukradel mrtvecu listino?«

Bolton je bil zdaj resnično v zadregi. »Nikar mi ne zamerite te zmote, gospod Bellini! Ali, ko ste se sklonili k mrtvecu, da bi slišali njegovo srce, se mi je zdelo, kakor da bi mu bil ptegnil nekaj iz žepa. Zdaj, ko vem, kdo ste, sem seveda prepričan, da sem se zmotil...«

»Gospod Bolton, kdo je mrtvec in zakaj vam je toliko od tega, da bi našli žensko, ki je bila z njim?«

»Ali ste že brali jutrnje liste?« me je vprašal.

»Mar kaj pišejo o njem?«

Namesto odgovora je segel Američan v žep in izvelkel časnik. Pokazal je na neki članek in mi ga podal.

Iz tega članka sem zvedel, da so bili spoznani v mrliču Američana Roberta Williamsa. Redarstvene oblasti so poznale Williamsa kot jako sumljivo osebnost. A niti uradnikom washingtonske detektivske centrale, slavne »Division of Investigation«, se

ni bilo nikoli posrečilo, da bi bili dokazali Williamsu kak zločin.

Šele zdaj, po njegovi smrti so ga mogli razkrinkati kot člana zločinske družbe. Dragulji, ki so jih bili našli v mrtvečevih žepih, so izvirali iz predrznega ropa v Združenih državah, čigar žrtev je bil pred letom dni neki indijski bogatin. Kakor je policija mimo tega ugotovila, je bil Williams šele malo časa v Nemčiji.

»Že nekaj dni sem bil Williamsu za petami,« je rekel detektiv. »Gotovo je to opazil — nemara je celo od strahu umrl.« Bolton se je pri teh besedah glasno zasmejal, kar se mi je zdelo neizrekljivo sirovo. A lahko da stori človeka detektivski poklic brezčutnega in trdosrčnega!

»Zdaj mi povejte samo še to, zakaj bi radi našli žensko, ki je bila z njim?«

»Zato, ker nedvomno ona skriva pravi plen. Dragulji, ki so jih našli pri mrtvecu, so le majhen del vsega. In na vas, gospod Bellini, je zdaj, da mi pomagate najti to žensko...«

Zdaj nisem imel več vzroka, da ne bi bil sprejel Američanove ponudbe. Saj nisem mogel slutiti, kakšne posledice bodo nastale iz tega.

Že popoldne me je Bolton spet obiskal. Veličastno mi je podal ček in me vprašal, ali morem drugi dan kreniti na pot.

Prilridil sem. In previdnostni sem se takoj naslednje jutro oglašil v banki. Brez obotavljanja so mi izplačali Američanov ček.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

KJER NAJDETE STALNO ZALOGO OD DEKLISKIH DO NAJVEČJH DAMSKIH VELIKOSTI V RAZLIČNIH MODELJIH. KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5.

Kulturni pregled

Češki scenografi

Že naturalistični način uprizorjanja gledaliških iger je poleg režiserske osebnosti zahteval še novega odločilnega sodelavca v gledališkem ustvarjanju: scenografa. Mainingovi so postavljali na oder cele »palace« in njih notranjostne s tako podrobnostjo, ki je zahtevala poleg slikarja že izredno spretnega odskega mojstra, da je slikarjevo zamisel odsko urednili. Mnogokrat se je zato vršila huda borba med idealno režiserjevo in scenografovo zamisljo in teh odskimi možnostmi. V manjših gledališčih, zlasti pa v tistih, ki zaradi pomanjkanja materialnih sredstev (med katere spadajo tudi naša gledališča!) niso mogla svojega tehničnega aparata modernizirati, se vrši taka borba še danes. Odrska tehnika se v primeri z ostalimi tehničnim razvojem našega časa že tako počasi razvija; če pa ne moreš dohitevati niti tistih spopletov, ki so tu, lahko osiřiš od samih skrbi. Film in sploh tehnični modernizmi so občinstvo zelo razvabili, zato zahteva sodobno občinstvo veliko več od tako zvanega odrskega prostora kakor prej. Grki so bili v inscenaciji zelo skromni, prav tako Angleži za Shakespeara, saj so njegove drame in komedije igrali v enem in istem odskem prostoru, le pohištvo so moglo izmenjavati. Molierova dramska tehnika izmenjave prizorišča naravnost izvira od tehnične okorelosti takratnega odra, ki ni dovoljeval številnih scenjskih sprememb. Danes, ko je na primer v revijalni opereti menjavanje prizorišč doseglo isti tempo, kot ga ima Shakespeare v knjigi, se občinstvo že dolgočasiti, če se godi pet dejanj v istem prizorišču. Zato režiserji celo spreminjajo prizorišča pri starejših dramah ali komedijah, čeprav jih v originalu ni. Spreminjanje prizorišč ni nič nasilnega na dramskem delu, saj se pogostokrat čuti, kako je zgolj iz zadrege postavil kakšen prizor v skupno prizorišče. V resnici bi ga rajši videl kje drugje; pri nas je z menjavanjem prizorišč polkusil dr. Gavella pri Molierovem »Tartuffu«, ki ima v originalu eno samo prizorišče. Taka je, ker je izhajal naravnost iz dejanja in situaciji, je pridobil ves potek igre na zanimivosti in tudi na dramski napetosti. Zato je Gavella popolnoma uspel in marsikdo, ki ne pozna dobro originala, ni menjavaj prizorišč niti opazil. To je samo dokaz, kako močno je bil ta, samo do neke mere zunanji režijski moment, notranje in logično povezan z Molierovo komedijo.

Z razvojem odrske tehnike zadnjih dvajset let je počasi prehajalo scenografsko delo od slikarja-scenografa na arhitekta-scenografa. Odski prostor so modernejši režiserji in scenografi vedno bolj razumevali kot pravi prostor in ne več kot dekoracijo. Moderne električne naprave z raznimi reflektorji, projekcijskimi aparati itd. zahtevajo vedno bolj specialistov. Zato imajo vsi večji odri za šefe odskih svetlobnih naprav specialne inženirje itd.

V zapadni Evropi so do vlade nar. socialistov po tehnični modernizaciji prednjačila nemška gledališča. Zaslovel je zlasti Piscator, ki je skušal združiti nekatere filmske pridobitve z gledališčem. Pravkar izšla številka češke revije »Stavba« pa daje tako po člankih, še bolj pa po številnih fotografijah raznih inscenacij — nazorno sliko moderne češke scenografije.

V uvodnem članku, ki ga je napisal Josef Tráger, ugotavlja avtor, da je marsikateri prvi poskus moderne inscenacije bil inspiriran od ruskih, toda danes gre češko

scenografstvo svojo originalno pot. Tako članki kakor slike pričajo, da mora tudi v češkem gledališču slikar odstopati svoje mesto arhitektu. Iz dvodimenzionalne scene se vrši prehod k trodimenzionalni, od slikane dekoracije do odrskega prostora, ki ne sme biti več naslikan, temveč zgrajen. Zato torej arhitekt namesto slikarja. Čeprav se Nar. gledališče in Mestno gledališče nista povsem odločili za nov način inscenacije, ga nikakor ne izključujeta, kar dokazujejo zlasti režije rež. Frejke. V lanskoli sezoni mu je Tróster insceniral dramo »Fuenteovejuna«, delo Lope de Vega. Samo po sebi umavno je, da prednjačijo v novem načinu inscenacije tako zvana avangardistična gledališča, kakor sta »Osvobodeno gledališče« Voskovca in Wericha in »D37« rež. E. F. Buriana.

Najdržnejši je vsekakor Burian s svojimi scenografi M. Kouřilom, J. Novotným in J. Rabanom. V svojem članku »O novem gledališkem prostoru« povsem zavrača kuliso. Svoj odpor proti kulisi skuša celo moralno opravičiti, ko citira uvodne verzse svoje uprizoritve Brecht-Weilllove »Beraške opere«. Pravi namreč, da so ljudje skovali največje zločine za kulisami; ker pa hočejo on in njegovi sodelavci popolno jasnost med odrom in občinstvom, zavračajo kuliso. Nobene iluzije s pomočjo kulise, ker je taka iluzija zgolj prevara, laž. Burian je šel pri tem tako daleč, da je odpravil tudi glavni zastor, ki v običajnih gledališčih zakriva in skriva vse priprave. Seveda se Burianova teza nanaša samo na odski prostor, ki naj bo »deziluzionističen in brez kulise. Kajti, če bi svojo tezo prenesel še na šminko, ki je tudi neke vrste »kulisa«, bi morali igralci nastopati nešminkani; tudi maska je zgolj sredstvo, ki naj vzbudi pri gledalcu iluzijo o neki osebi, tipu ali značaju, ki ga predstavlja igralec X.

Veliko vlogo v sodobni češki inscenaciji skoli umetnosti igra svetloba. Režiserji in scenografi se poslužujejo najmodernjših električnih naprav, ki jim edine omogočajo, da dosežejo vsaj v glavnem tiste inscenacijske efekte, ki so si jih zamislili. Lahko bi skoraj trdili, da jim raznobarvni svetlobni prameni nadomeščajo barvno pestrost od njih odstavljene kulise. Take moderne scenereje, kakor jo zahtevajo, si zato ni mogoče predstavljati brez modernih in najmodernjših svetlobnih naprav. Zato bi lahko govorili o neki posebni vrsti odrske elektrifikacije. Reflektorji, ki pridejo zanje v poštev, ne smejo luči razpršiti, temveč morajo vreči svetlobo točno na tisto mesto, kjer jo potrebuje režija. (Naše gledališče nima niti enega takega reflektorja!) Edino tako je mogoče doseči svetla, temnejša in temna mesta. Nazorno sliko take osvetlitve nam kaže skica za osvetljavo odra pri predstavi »Maj«. Inscentorji in režiser so že vnaprej točno lahko določili svetlobne stoece na inscenacijski skici. Pri uprizoritvi Wedekindove drame »Prebujenje pomlad« so uporabili tudi film, vendar ne kot filmsko igró, temveč kot montažo raznih neposredno se vrstečih momentov, ki na zunaj nimajo direktne zveze.

Moderni inscenaciji posvečena številka »Stavba«, revije za arhitekturo, ki izhaja že trinaesto leto, nudi zanimivo sliko razvoja češke scenografije. Revija je tiskana na najfinem papirju in prinaša 86 raznih slik inscenacij, načrtov itd. Poleg omenjenih sestavkov ima še Kourilov članek o odski arhitekturi. Luděk Kuřeb piše o »Prostoru gledališča množice« kot prispe-

vek k sociologiji gledališkega prostora. Arne Hošek je prispeval »Pripombe k obnovitvi gledališča« itd. Dalje so tu reproducirane inscenacije Sournka, Mrkvičke, Zelenke, Hofmana, Rossmana, Beneša, Kurljaka itd. Revijo izdaja Klub arhitektov v Pragi.

K. B.

Zapiski

Novi spis Janka Lavrina. Londonska založba Stanley Nott izda v kratkem zbirko petnajstih novel Janka Lavrina. Prof. Lavrin, ki ga poznamo pri nas le kot esejista, je na Angleškem znan tudi kot novelist. Nekaj njegovih novel je že izšlo po raznih antologijah moderne angleške proze. Prihodnje dni izide tudi njegov predgovor k neki knjigi Pantelejmona Romanova. Kakor izvem, bo neka ljubljanska založba izdala prihodnje leto v prevodu Petra Donata tri knjige Janka Lavrina: »Nietzsche in moderna zavest«, »Tolstoj«, »Dostojevskij in moderno ustvarjanje« v enem samem obsežnem zvezku. S prihodnjim letom prevzame Janko Lavrin zopet uredništvo revije »European Quarterly«. Za stalnega sodelavca je bil povabljen tudi pisatelj Peter Donat, ki bo pisal med drugim informativne članke o slovenskem literarnem in kulturnem življenju.

Publikacije naših znanstvenikov. Profesor ljubljanske pravne fakultete Aleksander Makleov je objavil v tretjem zvezku berlinske »Zeitschrift für osteuropäische Recht« razpravo »Der strafrechtliche Schutz des Staates in Jugoslawien«. Pisce karakterizira posamezne zakone, ki ščitijo državo, zlasti zakon za zaščito javne varnosti in reda v državi. Prispevek ima informativni značaj in se ne spušča v kritično presojanje, samo v končnem stavku poudarja pisec eno izmed važnih zakonodajno tehničnih pomanjkljivosti teh zakonov: da namreč določbe splošnih in posebnih pravnih virov o kaznivih dejanjih zoper državo niso v notranjem skladu, zaradi česar nastajajo pri njih uporabi v praksi znatne težkoče.

V Vjesniku Etnografskega muzeja v Zagrebu in kot separt je izšel antropološki priročnik direktorja Etnografskega muzeja v Ljubljani, bivšega ministra dr. Niko Zupanića »Visina uzrasta Turaka Osmanlija«. Pisec podaja izsledke predvojnega antropološkega merjenja turskih vojakov — srbski ujetnikov in s temi podatki prispeva

k antropologiji Osmanov, ki zanimajo slovanski jug že zaradi svojega petstoletnega gospodstva na Balkanu.

Prof. dr. Stanka Škerlja razprava o italijanskih gledaliških predstavah v Ljubljani, ki jo je objavila »Kronika naših mest«, je vzbudila pozornost v italijanski revijalni literaturi. V najnovejšem zvezku rimskega dvomesečnika »L'Europa Orientale« ji je posvetil prof. Umberto Urbani daljši prikaz, v katerem dovolj izčrpno podaja izsledke slovenskega italijanista, ki je sedaj profesor boograjske univerze. V istem zvezku rimske revije je jugoslovica zastopana še s prispevkom U. Urbanja »Milan Begović, il poeta di Zoe Boccardo« (ob šestdesetletnici hrvaškega pesnika in dramatika, ki se je najprej uveljavil s knjigo Boccardo, Zagreb 1900) in »Gli Italiani e i Croati del Risorgimento (poročilo o razpravi prof. Mirka Deanovića). Dalje poroča Oscar Randi o čakavski pesmi Ante Duklića »Marija Devica«, ki je izšla v »Jadranskem koledarju« za l. 1936.

Meštrovičev cavtatski mavzolej v reprodukciji. »Nova Evropa« napoveduje za november izid knjige pesnetov Cavtatskega mavzoleja Ivana Meštrovića (32 reprodukcij in tekst v srbohrvaškem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku) pod naslovom »Gospa od Anglja (družbina porodice Račić). Reprodukcijski rok (ce na Din 25) je podaljšan do konca oktobra.

SOKOL

Sokolom-pevcem ljubljanskih sokolskih društev! Po sklepu seje župnega svetnega odbora se je vršil v soboto 26. t. m. informativni sestanek za ustanovitve skupnega pevskega zbora ljubljanskih sokolskih društev. Na sestanku, na katerem so bili navzoči zastopniki ljubljanskega Sokola, Sokola II, Ljubljana-Šiška in Ljubljana-Vič, je bilo soglasno sklenjeno, da se ustanovi skupen sokolski pevski zbor, ki bo nastopil na žalni svečanosti 9. oktobra in pri proslavi 1. decembra t. l. na Taboru. Da bo nastopil pevski zbor že na prvi svečanosti nastopiti, so se določili naslednji večeri za skupne pevske vaje in sicer v sredo 30. t. m., v soboto 3. oktobra, v torek 6. oktobra in v sredo 7. oktobra vsakokrat ob 20. v mali dvorani ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Pevovodja

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom sporočamo tužno vest, da je danes v starosti 36 let po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal naš dobihi blagi sin, brat, stric in svak

POVALEJ JOŠKO

CAR. KONTROLOR V MARIBORU.

Predraga pokojnika spremimo k zadnjemu počitku na mestnem pokopališču na Pobrežju v sredo 30. t. m. ob 15. uri popoldne. V MARIBORU, dne 28. septembra 1936.

Dr. POVALEJ JOSIP, fin. dir. v pok. — oče; POVALEJ JOSIPINA — mati; EDVARD, STANKO — brata; JOSIPINA omož. DOLGOV, MILKA omož. JARC, PAVLA omož. DR. JEZ, MARICA omož. HUDNIK — sestre; VLADI DOLGOV, profesor, MARIO JARC, trgovec, Dr. FRANJO JEZ, advokat, ALBIN HUDNIK, ur. nar. banke — svaki; MUŽIK STEFKA — zaročenka.

Naše gledališče

DRAMA

Torek, 29. septembra: Zaprto.
Sreda, 30. septembra: Za narodov blagor. Red Sreda.
Četrtek, 1. oktobra: Kralj Lear, Red Četrtek.
Petek, 2. oktobra: Zaprto.
Sobota, 3. oktobra: Tudi Lela bo nosila klobut. Premierski abonma.
Naša drama bo proslavila 60letnico odličnega jugoslovanskega pisatelja Milana Begovića, čigar dela so stalno na repertoarju naših gledališč in ki jih igrajo tudi v inozemstvu. Vprizorila bo dramo iz življenja dakmatinske provincialke, ki nosi naslov »Tudi Lela bo nosila klobut«. Drama je bila vprizorjena preteklo sezono na različnih odrih ter je dosegla priščen uspeh. Naslovno vlogo bo krepkala pri nas ga. Šaričeva. Nadalje sodelujejo dame: Polonca Juvanovca, Gabrijelčeva, Maria Vera, Slavčeva, Levarjeva, Rakarjeva in ggr.: Škrbinšek, Drenovec, Potokar, Gre. gorin, Bratina. Režiser: g. Bratko Kreft. Predstava bo za premierski abonma.

OFFERA

Torek, 29. septembra: Zaprto.
Sreda, 30. septembra: Matija Gubec. Premierski abonma.
Četrtek, 1. oktobra: Zaprto.
Petek, 2. oktobra: ob 15. uri Lucja di Lammermoor. Dijaška predstava po cenah od 5 do 16 Din.
Sobota, 3. oktobra: Traviata. Gostuje tenorist Anton Drmota. Izven. Cene od 36 Din navzdol.
Krsta predstava Risto Savinove opere »Matija Gubec« z g. Robertom. Pmožičem v naslovni partiji bo jutri v sredo za premierski abonma. Dejanje je zgrajeno na zgodovinskih dejstvih ter slika izbruh kmečkega boja s plemiči za staro pravdo, njen potek in konec ter smrt glavnih voditeljev Matije Gubca in Pasaanca. Grof Tachy je v operi glavni predstavnik plemičev, ki kratkajo kmetom pravice ter povzročajo nasilstva. V opero je vpleten lirski motiv ljubezni med Jano in Gjurom Mogajčcem, ki sta žrtvi Tachyja. Opera predstavlja višek Risto Savinovih stvaritev. Komponist se mudi že delj časa v Ljubljani in prisostvuje poslednjim skušnjam; prisoten bo tudi pri premieri. Opero je zrežiral prof. šest. dirigent: dr. Svava.
Prva dijaška predstava v tekoči sezoni bo v petek ob 15. uri po cenah od 5 do 16 Din. Peli bodo Donizettijevo opero »Lucia di Lammermoor« z gđ. Župečevič in g. Gostičem v glavnih partijah.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 1. oktobra ob 20. uri: »Živi mrtvec. Otvoritvena predstava. Blokl.
Petek, 2. oktobra: Zaprto.
Sobota, 3. oktobra ob 20. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanske. Blokl.

Radijska patrulja — Roman v slikah.

93.

Copyright »Panthéon« & »Jutro«.

Ranjeni vojvoda je klečal s svojo strojno puško, ki jo je potisnil skozi odprtino, ker jo ni mogel radi slabosti več držati v roki. — Pat je naglo zagrabil cev strojne puške.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oziroma ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in žetivne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na sifro ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obremen z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasi oddelke »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vdovec
2 otrokoma (13 in 10 let), sprejme takoj vestno gospodinjico. Starost 30 do 40 let. Ponudbe s sifro in navodno plačo pod »Maribor« na ogl. odd. Jutra. 23003-1

Pletilje
sprejem za stalno. K. Sos. Metel trg 18. 23013-1

Livarja
Slovenca, samostojnega strokovnjaka, iskan za trgovski in mašinski št. Gleda, Nova Gradiska, Slovenija. 23017-1

Natakarico
pridno in pošteno, sprejem. Nastop Jutra. 23003-1

Občina Podvelka
sred. Maribor dobi brig. razpisuje mesto služitelja (služe). Šolske izobrazbe vsaj 4 razr. ljudske šole. Pravilno kolkovanje prošnje s priloženimi dokumenti po št. 7 in 8 uredb o obč. uslužbenih je vložiti do 15. okt. 1936 pri podpisani občini. 23077-1

Vzgojiteljico
sprejem za vzgojo treh šol-obveznih otrok, od 6 do 8 let starih. Znanje angleške ali francoske jezika. Ponudbe pod »A. A.« na ogl. odd. Jutra. 23009-1

Perfektno kuharico
ki bi opravljala tudi druga hišna dela, iskan. Naslov v vseh posl. Jutra. 23039-1

Službe išče
Vanka beseda 60 par; davka 3 Din, za dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospodinja
gre brezplačno k starejšemu gospodu na delo. Zna dobro kuhati. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23009-2

Izobražena gospodična
želi prenesti službo gospodinjice. Izvešana je polnoma v knjigovodstvu ter gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. oddelku Jutra pod »Zelo zmožna«. 23056-2

Poštena postrežnica
želi zaposlenje 1. oktobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Delovna«. 23001-2

INSERIRAJ V »JUTRO«

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

25

A naj je še tako vlek, zgodilo se ni nič. Ne sladkarij ne novca ni bilo na izpregled. »To so sleparji!« je zavpil gospod Kozamurnik in jezo udaril s pestjo po držaji. Siromak se je v svoji togoti nazadnje od daleč zagnal proti avtomatu in z vsjo močjo brenil vanj.

Natakarica

pridna in poštena, iskan službo v dobri gostilni v Ljubljani. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23074-2

Natakarica
pridna in poštena, izvešana v tej stroki, iskan službo v boljši gostilni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vidna«. 23004-2

Urarski pomočnik
mlajša, moč, iskan službo v vseh poslavalnicah Jutra. 23009-2

Prodajalka
vsestransko versirana, iskan službo za takoj, najraje na deteli. Vselej ima do vodstva, podružnice. Na Maribor pod sifro »Postena«. 23000-2

Sobarica
z večletno prakso in dobrih spricavali, iskan službo. Ponudbe pod »Sobarica« na podružnico Jutra Maribor. 23001-2

Natakarica
zelo priključna zunanosti, iskan službo za takoj, najraje v okolici Celja ali Ljubljane. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod sifro »Kavice zmožna«. 23002-2

Brivski pomočnik
dobro bubištor, želi stalno službo. Nastopi takoj ali po dogovoru. Rud. Kol. št. Vid pri Stični. Dolenjsko. 23009-2

Potniki
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnika
za prodajo potentnih zaprta za vrata, sprejem za po hišah in za montiranje. Zastiguran zaslužek. Potrebno per sto Din za material. Hodnik V. Logatec. 23001-5

Dajenci (ke)
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenka
pridna in poštena, sprejemna v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vajenka«. 23072-44

Kolesa
damska in moška, zaradi končane sezije napredaj po vsej državi znanih cenah. NOVA TRGOVINA, Trst. 36. 23003-11

Pohišto
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Glasbila
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Živali
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemška ovčarka
mlada, gladkodlak fokester, in dakeljni, poceni na prodaj. Ljubljana, Dolenjska c. 94. 23007-27

Mala papiga
modre barve je ušla z gl. kolodvora. Oddati proti nagradi Perm. Masarykova cesta 5/1. 23073-27

Pouk

Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemščino
od osnovnih znanj do popolnega obvladavanja počenja prof. dr. Svoboda. Tavčarjeva 1. 23071-4

Italijanščina
gramatika, trg. korespondenca, literatura, konverzacija, se poučuje. Mirje 15, prtl. (takoj za rimskim dom). Tam tudi nemščina. 23009-4

Akademikarka
absolventinja klasič. gimn. iskan instrukcije. Prevzame tudi vsakovrstna ročna dela v izdelavo. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23008-4

Prodaj
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Skunks
in vseh vrst kožuščin, zelo dobro ohranjena, prvotni inosmekski fabrikat napredaj. Polizvedbe v trgovini Franc Ksav. Souven. Metel trg 34. 23052-6

Odprta kočija
(Phaeton) elegantna, zelo dobro ohranjena, prvotni inosmekski fabrikat napredaj. Polizvedbe v trgovini Franc Ksav. Souven. Metel trg 34. 23052-6

Črni semiš čevlji
št. 38, samo enkrat nošeni, zelo poceni napredaj. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23079-6

Avto, moto
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sachs motorji
z električno razsvetljavo in tahometrom, 2 in 1/4 KS poceni prodaja Nova trgovina, Trst. 36. 23004-10

Kolesa
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa
damska in moška, zaradi končane sezije napredaj po vsej državi znanih cenah. NOVA TRGOVINA, Trst. 36. 23003-11

Pohišto
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Glasbila
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Živali
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemška ovčarka
mlada, gladkodlak fokester, in dakeljni, poceni na prodaj. Ljubljana, Dolenjska c. 94. 23007-27

Mala papiga
modre barve je ušla z gl. kolodvora. Oddati proti nagradi Perm. Masarykova cesta 5/1. 23073-27

Pridelki

Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo
novo, prvotno in glavice za sarmu v sodčkih, dobavljajo po naročilu v vsaki množini po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana Kodeljevo. Pov. setova 10 Telefon 35-91. 23003-30

Stroji
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj
nemški fabrikat, pogrezljiv, z okroglim čolnikom, kateri tudi šika, poceni napredaj. — Nova trgovina, Trst. 36. 23005-30

Kupim
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Staro medenino
baker, cink in teležo, kupuje Jugolita. Ljubljana na VII. 23003-7

Dragocenosti
Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNÉ juvelir. Ljubljana Wolfova ulica 1. 23003-7

Kapital
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge
in vrednostne papirje Vam vnovič najbolje takoj v gotovini. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 35-10. 23014-16

Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40, izvršuje najbolje nakup in prodaje HRANILNIH VLOG vseh denarnih zavodov. Za odgovor Din 3 znamk. 23071-16

Postoječa stara radnja
tradi. kompanjona za Din 1.000.000, da se radnja priuširi u tovarnu, Sigurna za rada 230/4. Pisemne ponudbe pod »Agilen« na ogl. odd. Jutra. 23003-16

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posest

Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Različne hiše, vile
s hipotekami, event. tudi za same vlozke knjižice imam ugodno napredaj. — Pristavec Franjo, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Nasproti dram. gledališta. 23003-30

Veliko zemljišče
sedaj lep travnik, trana lega, na periferiji mesta, zelo poceni napredaj. — Sprejme se eventualno tudi knjižice. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23003-30

Stanovanje
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo stanovanje
obstoječe iz ene sobe in kuhinje, dobro brezplačno, koder prevzame varstvo vile in neposredni bližini Ljubljane, ter okrobovanje in čiščenje malega vrta. Zelo prikladno za zakonski par brez otrok. Ponudbe pod sifro »Takoj ali pozneje« na ogl. odd. Jutra v Ljubljani. 23024-21

Stanovanje
s sobo in kuhinjo, oddam. Rožna dolina, c. 11. 18. 23074-21

3-sobno stanovanje
solitno, z vsem komfortom, central. kurjavo, oddam. 1. novembra, Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23063-31

Dvosob. stanovanje
s kabineto, solitno, vrt, priključno, oddam takoj mirni strani 2-3 oseb. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23073-31

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijalske sobe

Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
oddam 2 dijalkom(injam). — Stari trg 34/1, deono. 23003-30

Sobo odda
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, oddam 1-2 osebama. Idriska 11 (Stan in dom). 23014-30

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, oddam boljši oseb. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23067-30

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, s dve. ma posteljnima, event. tudi s hrano, oddam. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23060-30

Cisto sobo
superirano, oddam s popolno oskrbo solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23003-30

Prazno sobo
v strogem centru, pripravno za pisarno, oddam. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23003-30

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23066-30

Pisarno
obstoječe iz 2 sob, takoj oddam tik središča. Naslov v vseh poslavalnicah Jutra. 23007-30

Sobe išče
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Snažno sobico
s klavirjem ali souporabo, iskan 1. oktobra. Dajem tudi instrukcije, srednjeljske ali klavirske. Ponudbe s navedbo cene pod sifro »Akademik« na ogl. odd. Jutra. 23076-30a

Informacije
Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Preklic
Podpisani izjavljam, da nisem plačal do dolgov, ki bi jih napravila moja žena Katarina Karmel. Jakob Karmel, Jesenice. 23000-31

Razno

Beseda 1 Din, davka 3 Din za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

ZA JESEN SMO
zopet CENEJSI. — Trenškoti Din 375.—, Hubertus Din 250.—, Pumparce izpod Din 100.—. V ogromni izbiri modne hlače. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.